

vergadering **C83 – WON7**

zittingsjaar 2011-2012

Handelingen

Commissievergadering

Commissie voor Woonbeleid, Stedelijk Beleid en Energie

van 15 december 2011

INHOUD

Vraag om uitleg van de heer Marc Hendrickx tot mevrouw Freya Van den Bossche, Vlaams minister van Energie, Wonen, Steden en Sociale Economie, over de aankoop van nieuwbouwwoningen door een sociale huisvester - 499 (2011-2012)	3
Vraag om uitleg van de heer Dirk de Kort tot mevrouw Freya Van den Bossche, Vlaams minister van Energie, Wonen, Steden en Sociale Economie, over de planlastvermindering door de Vlaamse Regering in relatie tot de verplichtingen voor gemeenten op het vlak van sociale woningbouw - 596 (2011-2012)	5
Vraag om uitleg van de heer Peter Reekmans tot mevrouw Freya Van den Bossche, Vlaams minister van Energie, Wonen, Steden en Sociale Economie, over de tijdelijke woonsituatie van sociale huurders bij renovatiewerken - 553 (2011-2012)	8
Vraag om uitleg van mevrouw Marleen Van den Eynde tot mevrouw Freya Van den Bossche, Vlaams minister van Energie, Wonen, Steden en Sociale Economie, over de mogelijke vernietiging van het decreet op de afschaffing van de injectietarieven - 586 (2011-2012)	13
Vraag om uitleg van de heer Veli Yüksel tot mevrouw Freya Van den Bossche, Vlaams minister van Energie, Wonen, Steden en Sociale Economie, over de vertaling van de resultaten van de nieuwe Stadsmonitor in het beleid, in het bijzonder wat stadsvlucht en betaalbaar wonen betreft - 631 (2011-2012)	15
Vraag om uitleg van de heer Peter Reekmans tot mevrouw Freya Van den Bossche, Vlaams minister van Energie, Wonen, Steden en Sociale Economie, en tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over de federale intenties in verband met het afschaffen van fiscale aftrek van diverse energiebesparende maatregelen - 571 (2011-2012)	
Vraag om uitleg van mevrouw Irina De Knop tot mevrouw Freya Van den Bossche, Vlaams minister van Energie, Wonen, Steden en Sociale Economie, over de schrapping van de belastingvermindering bij de uitvoering van energiebesparende maatregelen in de bouw - 578 (2011-2012)	20

■

Voorzitter: de heer Jan Penris

Vraag om uitleg van de heer Marc Hendrickx tot mevrouw Freya Van den Bossche, Vlaams minister van Energie, Wonen, Steden en Sociale Economie, over de aankoop van nieuwbouwwoningen door een sociale huisvester - 499 (2011-2012)

De voorzitter: De heer Hendrickx heeft het woord.

De heer Marc Hendrickx: Minister, ik heb u eerder al een schriftelijke vraag over deze problematiek gesteld. Het gaat over de aankoop van nieuwbouwwoningen door sociale huisvesters. U hebt me toen geantwoord dat er geen enkel bezwaar was tegen de aankoop van nieuwbouwwoningen, ook indien die deel uitmaakten van een groter bouwproject van een ontwikkelaar of promotor. Wel werd gesteld dat erover gewaakt moest worden dat de wetgeving inzake overheidsopdrachten werd gerespecteerd.

Een sociale huisvestingsmaatschappij (SHM) is als afnemer van de woningen verplicht zich buiten het projectproces te houden om niet in aanvaring te komen met de wet inzake de overheidsopdrachten. Volgens die wet moet de concurrentie geraadpleegd worden voor alle soorten werken, leveringen en diensten. Als de huisvester bij het bouwproject betrokken geraakt is en inspraak heeft gekregen in de opmaak van de plannen, is dit niet toegelaten.

Minister, u hebt toen geconcludeerd dat een SHM alleen kan ingaan op het aanbod indien er op geen enkele manier enige inspraak is geweest in het projectproces, zoals opmaak van de plannen en timingproject, en dat de woningen op het moment van het aanbod ook volledig afgewerkt moeten zijn.

Nochtans maakte u een kleine nuance: “Anders is het als een private promotor een project ontwikkelt op eigen gronden en een compromis tot aankoop wordt getekend tussen de promotor en de sociale huisvestingsmaatschappij. Hier is de wetgeving overheidsopdrachten niet van toepassing. In dit compromis kan voorzien worden dat de aankoop onder voorwaarde is, met name dat het ontwerp op technisch vlak voldoet aan de wettelijke vereisten.”

Op de website van Ruimtelijke Ordening, Woonbeleid en Onroerend Erfgoed (RWO) staat nochtans ook letterlijk dat “de woningen op het moment van het aanbod ook volledig afgewerkt moeten zijn”. U zei eerder in uw antwoord op mijn schriftelijke vraag dat er al compromissen mogen worden getekend voor de oplevering, zolang er maar voorbehoud wordt gemaakt over het voldoen aan alle SHM-vereisten. Dan is er toch wel degelijk sprake van een concreet woningaanbod op een moment dat die woningen nog helemaal niet af zijn. Mogelijk is er wat verwarring geweest, maar enige duidelijkheid scheppen lijkt me geen overbodige luxe.

Het tweede probleem is dat er nu wel een heel dunne lijn is tussen wat oorbaar en niet oorbaar is voor huisvesters die bij een private bouwpromotor op voorhand compromissen tekenen. Een SHM mag dan wel een compromis tekenen met de voorwaarde dat de te bouwen huizen zullen voldoen aan hun eisen, maar mag op geen enkele manier afspraken maken met de bouwheer om ervoor te zorgen dat bij de bouw deze eisen correct worden uitgevoerd. Dat lijkt me dansen op een slappe koord. Wat als de bouwheer vraagt hoe die vereisten eruitzien? Wat als hij tijdens de bouw praktische problemen vaststelt bij het uitwerken van de SHM-voorwaarden en hierover advies wil van de SHM? Op het moment dat die hem hierover informatie verstrekt, is er feitelijk een afspraak gemaakt tussen bouwheer en SHM en heeft die laatste inspraak gekregen in het bouwproces. Dat zou de hele aankoop dan onwettig maken.

Ik ga volledig akkoord met het principe achter uw beslissing. De openbare aanbestedingsprocedure is een nuttig controle-instrument en mag niet omzeild worden. Maar als ik een SHM-medewerker was en me wil informeren over hoe ik moet handelen in deze problematiek, zou ik me niet 100 procent zeker voelen. Uw uitspraak in beroep,

gecombineerd met uw eerdere stellingname in antwoord op mijn schriftelijke vraag, zorgt mijns inziens voor een fundamentele onduidelijkheid over wat mag en niet mag.

Op welke manier moet uw stelling dat de woningen op het moment van het aanbod ook volledig afgewerkt moeten zijn, worden geïnterpreteerd, gezien uw latere stelling dat er wel degelijk op voorhand compromissen met promotoren mogen worden afgesloten over nog te bouwen woningen?

Hoe definieert u het verbod op inspraak in het projectproces? Op welke manier mag een SHM bij afsluiting van een compromis over nog op te leveren woningen voorbehoud maken inzake het naleven van de regels voor sociale woningen, zonder daarbij een vorm van inspraak te verwerven?

De voorzitter: Minister Van den Bossche heeft het woord.

Minister Freya Van den Bossche: De procedure waarvan sprake in het door u aangehaalde beroep, is gekend als de aankoop van een goede woning. Volgens de definitie is een goede woning een bestaande woning waaraan hoogstens beperkte investeringen moeten worden gedaan voor ze ter beschikking kan worden gesteld als sociale huurwoning. De SHM krijgt daarmee de mogelijkheid om woningen te kopen die op de markt worden aangeboden, om ze snel in te schakelen in het sociaal huurpatrimonium. De woningen hoeven niet per se helemaal af te zijn op het moment van de verkoop, maar moeten snel ingeschakeld kunnen worden, zodat ze, om zo te zeggen, wel minstens bijna af moeten zijn. Daaronder kunnen bestaande woningen verstaan worden die worden doorverkocht, maar ook nieuwbouwwoningen. Hoe dan ook mogen er in dit verband op geen enkele manier afspraken gemaakt worden over de specifieke opmaak van het plan van de woningen, voorafgaand aan de verkoop. De verkoper richt zich dan ook niet noodzakelijk tot de sociale huursector met zijn verkoop, al kan hij ingeval van nieuwbouw natuurlijk wel de technische normering naleven die immers openbaar is

In het beroep waar u naar verwijst, was specifiek sprake van een zogenaamde aankoop op plan. De SHM wilde de woningen verwerven voorafgaand aan de realisatie. Er hadden onderhandelingen plaatsgevonden op basis waarvan de promotor de plannen van de te realiseren woningen had bijgestuurd. Voor dergelijke werken had de SHM echter de concurrentie moeten raadplegen en daarom beantwoordde deze verwerving niet aan de wetgeving op overheidsopdrachten. Precies omdat er op geen enkele manier interactie mag zijn tussen de verkoper en de SHM voorafgaand aan de realisatie van de woningen is een aankoop op plan in de praktijk trouwens altijd onmogelijk.

Er zijn echter twee andere procedures die daar in belangrijke mate aan tegemoetkomen. Ten eerste is er de CBO-procedure (Constructieve Benadering Overheidsopdrachten). Dit is een marktbevraging met integratie van grondaanbod, projectontwerp en realisatie. De initiatiefnemer doet een voorstel van een projectontwerp op een eigen grond, dat hij na selectie ook zal realiseren. Met de CBO wordt een zo breed mogelijk beroep op de mededinging gegarandeerd via een onderhandelingsprocedure met voorafgaande bekendmaking.

Een selectievoorwaarde is het naleven van de technische normering die door de VMSW wordt gecommuniceerd. Uiteraard zijn er in dit geval wel afspraken tussen de bouwheer en de SHM die het goed zal aankopen, maar de wet op overheidsopdrachten wordt gerespecteerd omdat er de algemene oproep op Vlaams niveau is, waaruit de beste voorstellen op objectieve basis worden geselecteerd.

En daarnaast is er de procedure van de sociale last, zoals vastgelegd in het Grond- en Pandendecreet. In dit geval wordt de bouwheer verplicht om een aantal sociale woningen te bouwen, in verhouding tot het totaal aantal woningen dat hij in zijn project wil realiseren. Ook hier wordt de technische normering opgelegd en zijn er een aantal controlemomenten ingeschreven in de procedure, waarop de VMSW de conformiteit attesteert.

Het verbod op ‘inspraak in het projectproces’ moet zo ruim mogelijk gedefinieerd worden. Er mag zelfs geen schijn bestaan dat er inspraak van de SHM is geweest in het ontwikkelingsproces van het project. Een reguliere aankoop op plan is dan ook in het algemeen uitgesloten. Dat zou immers de weg volledig openen naar eenvoudige informele afspraken tussen SHM’s en promotoren, die gezamenlijk uitgewerkte projecten gaan realiseren met de afspraak tot aankoop door de SHM. U zult het toch met mij eens zijn dat wij dit niet kunnen toestaan en wel integendeel een gezonde mededinging voor alle aannemers moeten garanderen en een optimale prijs-kwaliteitverhouding voor de door de overheid geïnvesteerde middelen.

De voorzitter: De heer Hendrickx heeft het woord.

De heer Marc Hendrickx: Minister, het antwoord was zeer klaar en duidelijk. Misschien is het opportuun om het te vertalen naar de sector, want ik heb gehoord dat er onduidelijkheid over is.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van de heer Dirk de Kort tot mevrouw Freya Van den Bossche, Vlaams minister van Energie, Wonen, Steden en Sociale Economie, over de planlastvermindering door de Vlaamse Regering in relatie tot de verplichtingen voor gemeenten op het vlak van sociale woningbouw - 596 (2011-2012)

De voorzitter: De heer de Kort heeft het woord.

De heer Dirk de Kort: Voorzitter, minister, collega’s, de voorbije maanden hebben wij als parlement heel wat energie gestoken in het decreet tot vermindering van de planlasten en in het aandringen op de snelle aanpassing van de sectorale decreten die daarmee in verband staan. Als ik zie wat er inzake rapportering van de gemeenten verwacht wordt in het kader van dat Grond- en Pandendecreet, dan kan men zich toch afvragen of er wel terdege rekening werd gehouden met de uitgangspunten inzake vermindering van planlasten en de vermindering van rapporteringsverplichtingen.

Op 10 november 2011 keurde de Vlaamse Regering een besluit goed dat de nadere regels bevat voor de opvolging van de realisatie van het bindend sociaal objectief, en de methodologie en de criteria bepaalt voor de uitvoering van een voortgangstoets. Dit zogenaamde monitoringbesluit zal kortelings in het Belgisch Staatsblad gepubliceerd worden.

Het Agentschap Wonen-Vlaanderen vraagt nu een uitgebreide rapporteringsverplichting vanuit het Grond- en Pandendecreet. De gemeenten moeten een motiveringsnota opstellen over de geleverde inspanning. Wonen-Vlaanderen verlangt ook een verantwoording waarom het doel niet werd gehaald. De gemeenten moeten data in verband met afgeleverde stedenbouwkundige en verkavelingsvergunningen voor sociaal wonen invoeren in functie van de monitoring van de realisatie van het bindend sociaal objectief. Deze werkzaamheden moeten gebeuren voor 31 december 2012. De vraag is ook of de Vlaamse overheid geen informatie opvraagt waarover ze zelf beschikt. Op den duur wordt dit behoorlijk kafkaïaans. De gemeenten moeten op korte termijn rapporteren over de stand van zaken van sociale huisvesting, maar een vrijstelling van inhaalbeweging zoals ingeschreven in artikel 4.1.4., paragraaf 2, derde lid, punt 3, kan nog niet worden verleend door het Agentschap Wonen-Vlaanderen omdat er nog geen uitvoeringsbesluiten zijn.

Minister, werd het vermelde besluit van de Vlaamse Regering van 10 november getoetst op de beleidslijn van de Vlaamse Regering tot vermindering van de planlasten en rapportageverplichtingen? Welke gegevens in relatie tot sociaal wonen bevinden zich waar binnen de Vlaamse administratie? Kunt u garanderen dat er aan de gemeenten geen gegevens

gevraagd worden waarover de Vlaamse overheid reeds beschikt? Wanneer zullen de overige noodzakelijke uitvoeringsbesluiten worden genomen in functie van de beoordeling van de aanvraag tot vrijstelling van het bindend sociaal objectief?

De voorzitter: Minister Van den Bossche heeft het woord.

Minister Freya Van den Bossche: Voorzitter, er is rekening gehouden met de beleidslijn inzake planlastvermindering. Er wordt geen informatie opgevraagd waarover de Vlaamse overheid al beschikt.

Het decreet bepaalt dat bij de voortgangstoets geoordeeld moet worden welke gemeenten kennelijk onvoldoende inspanningen leveren om het bindend sociaal objectief te bereiken. We moeten dus niet alleen de resultaten meten, maar ook de inspanningen van de gemeente. Om die te kunnen inschatten, kunnen we niet anders dan een aantal gegevens bijkomend op te vragen. Maar we sparen de gemeenten hierin zoveel mogelijk.

Ten eerste meten we de voortgang op basis van de gebouwde sociale woningen, maar ook op basis van de vergunde sociale woningen. Dit laat gemeenten toe om aan te tonen dat men met een inhaalbeweging bezig is, ook als de projecten nog in de ontwerp- of werffase zitten. In afwachting van de digitale bouwaanvraag gebeurt dit via een applicatie ‘Vergund Sociaal Woonaanbod’ ontwikkeld binnen de RWO Data Manager (Ruimtelijke Ordening, Woonbeleid en Onroerend Erfgoed). Minister Muyters heeft zich geëngageerd om prioritair werk te maken van de digitale bouwaanvraag zodat deze aparte bevraging een tijdelijk gegeven is.

Ten tweede vragen we enkel aan gemeenten die onvoldoende gerealiseerde of geplande bouwprojecten kunnen voorleggen, een motivatienota. Hiermee krijgen gemeenten die in aantallen minder goed scoren toch nog de mogelijkheid om aan te tonen dat er wel degelijk inspanningen werden geleverd. Samengevat kan ik dus stellen dat het opvragen van gegevens uit stedenbouwkundige vergunningen en van een motiveringsnota ontstaan is vanuit de bekommernis dat gemeenten alle relevante informatie mogen aanbrengen om hun inspanningen om het bindend sociaal objectief te realiseren, te staven, eerder dan louter te kijken naar de al gerealiseerde resultaten.

Ten slotte halen de gemeenten uit deze inspanningen ook zelf een voordeel. De bij de gemeenten en de Vlaamse administraties vergaarde informatie zal ook permanent ter beschikking worden gesteld van de gemeenten zodat ze zelf ook de evolutie kunnen volgen.

U vroeg ook welke specifieke gegevens die vóór het in werking treden van het decreet Grond- en Pandenbeleid niet verzameld werden, worden opgevraagd bij de verschillende bevoegde instanties. De gemeenten wordt gevraagd gegevens te verstrekken over de afgeleverde stedenbouwkundige en verkavelingsvergunningen voor projecten die binnen het toepassingsgebied van het decreet vallen en over de afgeleverde vergunningen waarin sociaal woonaanbod gerealiseerd zal worden. Meer specifiek gaat het om vergunningen van projecten met een norm sociaal woonaanbod, vergunningen van sociale woonprojecten en van Vlabinvest-projecten die door de gemeente zelf, of door de deputatie in beroep zijn afgeleverd.

Daarnaast dient de gemeente – via reguliere post of e-mail – per tweejaarlijkse voortgangstoets gegevens over de volgende typen sociaal woonaanbod te verschaffen: sociale huurwoningen die door gemeente, OCMW of samenwerkingsverband verhuurd worden volgens het kaderbesluit Sociale Huur of het Vlabinvest-besluit en sociale koopwoningen en kavels die door gemeenten, OCMW of samenwerkingsverband overgedragen zijn volgens het Overdrachtenbesluit of het Vlabinvest-besluit. De gegevensverstrekking over het gerealiseerd sociaal woonaanbod van de overige initiatiefnemers verloopt via de Vlaamse Maatschappij voor Sociaal Wonen (VMSW), het Vlaams Woningfonds (VWF) en het Vlaams Overleg Bewonersbelangen (VOB) en gebeurt jaarlijks.

De VMSW verstrekt gegevens met betrekking tot ‘gerealiseerd’ sociaal woonaanbod in uitvoering van een sociale last, met betrekking tot sociale huurwoningen die door de VMSW of de sociale huisvestingsmaatschappij worden verhuurd volgens het kaderbesluit Sociale Huur of het Vlabinvest-besluit en met betrekking tot sociale koopwoningen en kavels die door de VMSW of een sociale huisvestingsmaatschappij zijn overgedragen volgens het Overdrachtenbesluit of het Vlabinvest-besluit. Het VOB maakt melding van elke hoofdhuurovereenkomst die een sociaal verhuurkantoor afsluit met een bouwheer in uitvoering van de sociale last, én bezorgt jaarlijks het aantal sociale huurwoningen die door sociale verhuurkantoren worden verhuurd of onderverhuurd. Ten slotte bezorgt het VWF ook jaarlijks gegevens over het aantal sociale huurwoningen die door dat fonds worden verhuurd volgens het kaderbesluit Sociale Huur of het Vlabinvest-besluit.

Voor het antwoord op uw vraag naar de timing van de uitvoeringsbesluiten voor de vrijstelling van de inhaalbeweging baseer ik me op het decreet zelf. De specifieke inhaalbeweging of de bijzondere inspanning ten behoeve van het gemeentelijk objectief voor sociale huurwoningen is in het decreet ingeschreven voor de periode 2013-2025. De monitoring daarvan gaat dus slechts in vanaf 2013. De Vlaamse Regering bepaalt de wegingsfactoren voor de voorzieningen en huurwoningen, vermeld in het decreet. De criteria in het uitvoeringsbesluit ter zake moeten logischerwijze gebaseerd zijn op de resultaten van de eerste voortgangstoets in 2012 en de prognose en/of gegevens die op 31 december 2012 voorhanden zullen zijn.

De voorzitter: De heer de Kort heeft het woord.

De heer Dirk de Kort: Minister, dat het niet mogelijk is om alle rapportageverplichtingen uit te sluiten, is evident. In sommige gevallen zal het inderdaad noodzakelijk blijven in een outputcontrole te voorzien. Logischerwijze mag men echter ook verwachten dat de geest van het decreet met betrekking tot het verminderen van planlast wordt nageleefd. In tal van gemeenten is er nu daadwerkelijk een woonoverleg opgestart, dat ook wordt bijgewoond door Wonen-Vlaanderen. Daar kan men toch een perfect zicht hebben op wat in die gemeente wordt gerealiseerd. Dat instrument heeft Wonen-Vlaanderen. Men stelt dat dit woonoverleg niet in alle gemeenten goed verloopt of nog niet is opgestart. Kunnen de gemeenten die wél degelijk werken en op een goede manier via dat woonoverleg rapporteren, niet worden vrijgesteld van die rapportageverplichting?

Ik kom tot de uitvoeringsbesluiten van de inhaalbeweging. Als ik u goed heb begrepen, gaat dit pas in vanaf januari 2013. Als ik de decreettekst goed heb gelezen, legt het Grond- en Pandendecreet echter nu al een inhaalbeweging op aan sommige gemeenten. Het daarnet door mij vernoemde artikel 4 somt op welk soort voorzieningen eventueel mee in aanmerking kan worden genomen. Het gaat over semiresidentiële voorzieningen. Als een gemeente heel veel van dergelijke voorzieningen heeft op haar grondgebied, kan ze een vrijstelling vragen. Als men die vraag stelt aan de administratie, antwoordt die echter nog niet klaar te zijn met de uitvoeringsbesluiten.

Minister Freya Van den Bossche: Dit gaat pas in vanaf 2013. Ik wil niet vooruitlopen op het antwoord op eventuele vrijstellingsaanvragen, maar die aanvragen kunnen pas vanaf dan worden ingediend en beoordeeld.

Ik heb opgesomd welke gegevens we waar halen. We hebben ons best gedaan om slechts een minimaal aantal gegevens rechtstreeks aan de gemeenten zelf te vragen. Het gaat over een heel klein aantal projecten. Die gegevens zijn er niet voldoende gedetailleerd bij elk woonoverleg. Dit lijkt me een zeer mooie manier om het principe in praktijk te brengen dat we, als we gegevens op andere plaatsen kunnen opvragen, we dat ook moeten doen. Op die manier is het aantal gegevens dat we nog van de gemeenten vragen, heel beperkt gebleven. Zo proberen we alle gegevens te hebben om die toets te organiseren, maar proberen we tegelijk niet te veel planlast bij de gemeenten te leggen.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van de heer Peter Reekmans tot mevrouw Freya Van den Bossche, Vlaams minister van Energie, Wonen, Steden en Sociale Economie, over de tijdelijke woonsituatie van sociale huurders bij renovatiewerken - 553 (2011-2012)

De voorzitter: De heer Reekmans heeft het woord.

De heer Peter Reekmans: Voorzitter, minister, geachte leden, op vrijdag 25 november las ik met verbijstering een artikel in Gazet van Antwerpen over de toestand waarin de bewoners van een twintigtal sociale huurhuizen moeten leven. Vorige maand begon men met de renovatie van hun huizen, waardoor ze tijdelijk in containers moeten koken, douchen en naar het toilet gaan. Slapen moet vreemd genoeg nog gebeuren in de woningen die worden gerenoveerd, waar de verwarming is afgesloten en het pleister van de plafonds valt.

Minister, dat is toch geen houdbare situatie voor die bewoners, ook al was dit maar tijdelijk en is het probleem ondertussen misschien opgelost. De directeur van de sociale huisvestingsmaatschappij in kwestie was zich echter van geen kwaad bewust. Hij stelde dat de totaal gestripte woningen nog bewoonbaar waren. Omdat de veiligheidscoördinator dan toch had vastgesteld dat dit eigenlijk geen fatsoenlijke woonsituatie meer was, bood men de bewoners drie mogelijkheden aan, namelijk een tijdelijke herhuisvesting, het versneld afwerken van de huizen en het plaatsen van betere containers. Ware het niet beter geweest om op voorhand de sociale huurders de mogelijkheid te geven tijdelijk te worden geherhuisvest of grotere containers te gebruiken?

U herinnert zich onze discussie over de massale leegstand van sociale woningen, die ik ondertussen al anderhalf à twee jaar geleden heb aangeklaagd. Op mijn eigen website heb ik daarvan zelfs een duizendtal gevallen verzameld. Van die sociale woningen staat ongeveer 40 procent nog altijd leeg. In 60 procent van de gevallen is er ondertussen iets gebeurd. Ik kijk even specifiek naar mijn eigen streek, die ik immers het beste ken. In Aarschot ging het over ongeveer 48 woningen die al een jaar, twee jaar, tot drie jaar leeg stonden. Die woningen bevonden zich echter in een betere toestand dan de woningen waarover het vandaag gaat. Er was sprake van kleine renovatiewerken. De uitleg die ik daarover altijd kreeg, van u, maar ook van de woonmaatschappij, was dat men toch niet het dak of de ramen kon vervangen als die mensen er nog woonden. Nu ken ik wel iets van die sector. Het is perfect mogelijk een dak te vervangen of te isoleren, of een raam te vervangen, in een privéwoning waar de mensen nog wonen. Men verwijdert een raam en plaatst een nieuw raam, en 's avonds kunnen die mensen gewoon verder met hun leven. Natuurlijk moeten ze eerst nog schoonmaken. Dat is evident. Hetzelfde geldt voor dakwerken.

Nu is dit geval misschien een uitzondering, maar ik vind het vrij wraakroepend dat dergelijke dingen anno 2011 gebeuren, gezien de budgetten die we elk jaar besteden aan sociale woningbouw. Ik vind vooral dat de directeur van die huisvestingsmaatschappij wereldvreemd is. Een veiligheidscoördinator heeft op een bepaald moment die directeur, die toch wordt geacht het vak en de sector te kennen, moeten terugroepen en hem moeten vragen die mensen drie mogelijkheden te geven. Dan pas is er iets gebeurd.

Ik wil een suggestie doen. Men hoeft geen containers te zetten. Veel woningen die vandaag leegstaan, kunnen perfect worden gebruikt als tijdelijke woning voor die mensen. Vandaag staan in Aarschot nog altijd meerdere woningen leeg. Men wacht op budgetten om die te renoveren, en men wil dat geclusterd doen, om de prijs te drukken. Ik begrijp dat allemaal, maar ik denk dat een woonmaatschappij voldoende projecten heeft om zelfs binnen een lange termijn van meerdere jaren een degelijke prijs te bedingen, in plaats van dat die woningen samen moeten worden aangepakt. Ik begrijp waarom men die containers heeft geplaatst.

Meestal pakt men enkele woningen samen aan, en plaatst men containers om dat tijdelijke probleem op te vangen. Er zijn echter veel betere mogelijkheden: gebruik dan alstublieft die woningen in dat gebied die leegstaan en waarvoor de maatschappijen nog niet beschikken over renovatiebudgetten. Ik pleit ervoor dat men een afspraak zou maken met woonmaatschappijen in de buurt om die woningen tijdelijk ter beschikking te stellen. Alles is beter dan zonder verwarming te zitten en in een koude container te moeten douchen, koken en naar het toilet gaan. Dat is nu eenmaal de bittere realiteit.

Minister, dergelijke situaties kunnen dus geenszins de bedoeling zijn. Was u op de hoogte van die aanpak van renovatiewerken en van de manier waarop de sociale huurders in dat geval moeten leven? Zou een sociale huisvestingsmaatschappij in een dergelijke situatie niet veeleer tijdig de mogelijkheid moeten bieden van een tijdelijke herhuisvesting, of de mogelijkheid te worden ondergebracht in grotere containers? Ik vind echter dat die containers veeleer uitzondering dan regel moeten worden. Binnen het patrimonium is er mijns inziens voldoende herhuisvestingsmogelijkheid. Graag had ik daarover uw mening.

Wat is de gangbare werkmethode bij renovaties in de sociale woningsector? Ik blijf die vreemd vinden. Die blijft echt verschillen van de methode bij renovaties in privéwoningen. Welke rol hebben de woninginspecteurs hierin gespeeld? Wilt u naar aanleiding van dit soort feiten nu een richtlijn ter zake overwegen, om een herhaling elders te voorkomen en een meer uniforme aanpak in Vlaanderen te bepleiten? Eventueel zou u maatschappijen in de regio kunnen verplichten buiten de eigen maatschappij te kijken en overleg te plegen met de andere maatschappijen in de omgeving over de vraag of er woningen zijn die tijdelijk als overgangswoning kunnen fungeren.

De voorzitter: Mevrouw Coppé heeft het woord.

Mevrouw Griet Coppé: Voorzitter, ik zou me enigszins bij de bezorgdheid om herhuisvesting willen aansluiten. Het is natuurlijk zeer gemakkelijk van achter een bureau te verklaren hoe dit probleem moet worden opgelost. De praktijk leert ons dat het allemaal niet zo evident is.

De SHM's willen mensen zo goed mogelijk in goede panden huisvesten. Bij een renovatie is de herhuisvesting echter niet evident. Er staat een grote druk op de sociale huisvesting. Elk pand is bewoond. Indien een SHM tot renovaties overgaat, moeten die mensen toch worden geherhuisvest. Dat is de wetgeving. In de praktijk blijkt dit echter niet zo gemakkelijk. Dit blijkt trouwens ook uit het voorbeeld dat de heer Reekmans heeft aangehaald.

Het lijkt me niet gemakkelijk met de andere SHM's rond de tafel te zitten. Elke SHM heeft immers hetzelfde probleem. De vraag naar sociale woningen is groot. Het moet vooral onze bedoeling zijn om renovaties in kleinere stukken aan te pakken. Een partiële renovatie kan het makkelijker maken de mensen in de reeds voltooide woningen in dezelfde straat te herhuisvesten.

De heer Reekmans blijft erop wijzen dat veel panden leegstaan. Het is in de praktijk niet zo gemakkelijk alles onder controle te houden. We zijn onderhevig aan de wet op de overheidsopdrachten. Dat is een van de redenen waarom het allemaal niet zo snel verloopt.

Minister, hebt u misschien een paar creatievere ideeën in verband met de herhuisvesting? Ik geef toe dat het in de praktijk nu eenmaal niet zo gemakkelijk is.

De voorzitter: De heer de Kort heeft het woord.

De heer Dirk de Kort: Voorzitter, ik zou me graag bij mevrouw Coppé aansluiten. Wat de sociale huisvesting betreft, wijst de heer Reekmans steeds met de vinger naar de grote leegstand. Indien de SHM's met de nodige creativiteit trachten mensen in de onmiddellijke buurt van hun woning te houden, is het ook niet goed. Zeker in de steden wordt vaak gewacht tot een volledig appartementsblok kan worden ontruimd. Dit betekent dat mensen naar een andere plek moeten muteren, wat dan weer niet zo evident is. In die gevallen kan natuurlijk

naar de leegstandcijfers worden verwezen. De creatievere oplossingen, zoals in dit geval het gebruik van containers, vormen volgens de heer Reekmans echter ook geen goede herhuisvesting.

Misschien kunnen in overleg met de Vlaamse Maatschappij voor Sociaal Wonen (VMSW) goede richtlijnen met betrekking tot wooncontainers worden uitgewerkt. Een dergelijke regeling zou mensen het voordeel bieden dat ze in de onmiddellijke buurt kunnen blijven wonen.

De voorzitter: Minister Van den Bossche heeft het woord.

Minister Freya Van den Bossche: Voorzitter, ik wil voor alle duidelijkheid eerst opmerken dat ik deze specifieke situatie ook in de kranten heb moeten lezen. Mijn kabinet heeft onmiddellijk contact opgenomen met het Agentschap Inspectie Ruimtelijke Ordening, Woonbeleid en Onroerend Erfgoed, waar onder meer de Vlaamse Wooninspectie en de afdeling Toezicht onder vallen. Deze diensten waren op dat moment ook nog niet op de hoogte. De afdeling Toezicht en de Vlaamse Wooninspectie volgen deze situatie nu op.

Ik heb de Vlaamse Wooninspectie gevraagd ter plaatse een controle uit te voeren en, indien dit nodig zou blijken, strafrechtelijk op te treden. Het kan niet dat huurders, ook al is dit tijdelijk, worden geherhuisvest op een manier die niet conform met de essentiële kwaliteitsnormen is.

Deze controle is ondertussen uitgevoerd. De woningen die momenteel worden gerenoveerd, zijn onbewoonbaar bevonden. Ook de wooncontainers voldoen niet aan de normen. Dat betekent niet dat ik een tijdelijke huisvesting in containers uitsluit. Die containers moeten echter aan bepaalde normen voldoen. De resultaten zijn nog niet volledig, want het is nog niet mogelijk gebleken een van de gekoppelde containers te bezoeken.

Ondertussen ligt het dossier bij het parket. De Vlaamse Wooninspectie is immers van oordeel dat hier strafrechtelijk gevolg aan moet worden gegeven. De betrokken SHM heeft er zich naar aanleiding van deze controle toe verbonden de nodige inspanningen te leveren om de woonkwaliteitsnormen in alle omstandigheden te respecteren.

Voor de toekomstige tweede en derde fase van de verbouwingen zal in conforme containers of in een andere oplossing worden voorzien. Voor de huidige fase is drie gezinnen al een oplossing geboden. Een alleenstaande dame met klachten over plaatsgebrek beschikt ondertussen over een tweede wooncontainer. Een gezin met twee kinderen met gelijkaardige klachten is in een woning geherhuisvest. Een ander gezin met twee kinderen met diezelfde klacht heeft een tweede wooncontainer gekregen. De SHM zal er alles aan doen om alle noodwoningen van de geherhuisveste personen in de loop van de huidige fase aan de woonkwaliteitsnormen te laten beantwoorden. Ik ben het er uiteraard mee eens dat dergelijke situaties niet zouden mogen ontstaan. Als ze een renovatieplan opstellen, moeten de verhuurders simultaan een degelijk herhuisvestingsplan opstellen. Dat is wat in principe gebeurt. We gaan daar steeds van uit.

De regelgeving bevat een aantal kapstukken om tot een degelijk herhuisvestingsplan te komen. De Vlaamse Wooncode, die uiteraard van toepassing is, bepaalt minimale woonkwaliteitsnormen en legt bij een herhuisvesting vergaderingen en een vorm van inspraak op. Het kaderbesluit biedt de mogelijkheid bij een toewijzing voorrang te geven aan de te herhuisvesten sociale huurders.

Het regelgevend kader maakt verschillende oplossingen mogelijk. Mijn voorkeur gaat natuurlijk uit naar een herhuisvesting in andere sociale woningen. Zoals bepaalde commissieleden al hebben vermeld, is dit niet steeds mogelijk.

Het kaderbesluit Sociale Huur voorziet in specifieke voorrangsregels. Indien ze die rationeel kunnen bezetten, hebben huurders na de renovatiewerken een terugkeerrecht naar hun woning. De verhuurder kan die oplossing echter niet altijd bieden. De verhuurder beschikt

dan ook over een zekere autonomie in verband met de herhuisvesting naar aanleiding van renovatiewerken.

Er zijn dus ook andere mogelijke oplossingen. Natuurlijk moeten steeds de minimale woonkwaliteitsnormen worden gerespecteerd. Zoals reeds is gesuggereerd, kunnen onder meer grotere units worden ingeschakeld. De SHM's die in een gelijkaardig werkingsgebied actief zijn, kunnen onderling afspreken om de beurt hun huurders te herhuisvesten. Ook dit zal natuurlijk niet altijd mogelijk blijken.

Het lijkt me belangrijk te benadrukken dat er niet een enkele gangbare werkvorm is. Op basis van de aard van de werken en van de specifieke herhuisvestingsmogelijkheden moet de SHM zelf beslissen hoe ze de herhuisvesting aanpakt. Ik vind het niet aangewezen hiervoor een uniforme aanpak op te leggen. Die aanpak zal immers niet altijd mogelijk blijken.

Ik zal de SHM's er nog eens op wijzen dat elke herhuisvesting naar aanleiding van een renovatie grondig en met de nodige inspraak moet worden voorbereid. De geboden oplossingen moeten vanzelfsprekend menselijk zijn. Ik heb mijn administratie gevraagd een duidelijk kader voor de herhuisvesting uit te werken. Dit is nu aan de gang. De VMSW zal de SHM's moeten ondersteunen om dit kader toe te passen.

Indien zou blijken dat mensen op een fatsoenlijke wijze kunnen worden geherhuisvest in wooncontainers die voldoen aan degelijke normen die echter verschillen van de normen die in de Vlaamse Wooncode vermeld staan, ben ik bereid na te denken over de normen die we voor de tijdelijke herhuisvesting moeten gebruiken. Die normen moeten natuurlijk uniform zijn. Ik sta er in elk geval voor open de momenteel gebruikte normen te herbekijken. De normen moeten natuurlijk steeds de leefbaarheid van de situatie garanderen.

Het kaderbesluit laat wellicht toe dat SHM's samenwerken. Ik ben daar echter niet zeker van. Ik zou dat eens willen onderzoeken. Indien dit nog niet mogelijk zou blijken, ben ik bereid het kaderbesluit in die zin aan te passen.

Volgens mij zoeken de SHM's door de bank genomen steeds de best mogelijke oplossing voor herhuisvesting. Ik weet dat veel SHM's daar ook in slagen. In dit geval gaat het om een droevige zaak, waarin dit niet naar behoren is gebeurd. Het parket zal hierover een oordeel vellen.

We moeten samen met de SHM's nagaan op welke wijze bepaalde zaken moeten worden verduidelijkt en welke nood aan aanpassing van de regelgeving er is. Ik sluit niet uit dat hier of daar op die manier tijdens renovatiewerken kan worden gewerkt. Elke aanpassing moet tot stand komen met respect voor de huisvesting en voor de SHM's, die vanzelfsprekend niet altijd een oplossing op maat kunnen bieden.

De voorzitter: De heer Reekmans heeft het woord.

De heer Peter Reekmans: Ik dank de minister voor het antwoord. Ik zou echter ook nog op enkele punten willen reageren.

Mevrouw Coppé heeft verklaard dat het van achter een bureau gemakkelijk is en dat het in de praktijk allemaal anders verloopt. Ik ga ervan uit dat een directeur van een SHM praktijkervaring heeft. Dat lijkt me toch een minimum.

Volgens mevrouw Coppé is de wet op de overheidsopdrachten hinderlijk voor de bestrijding van de leegstand. Ik zie niet in hoe die wet hinderlijk kan zijn. De wetgeving moet worden gerespecteerd en de wet op de overheidsopdrachten is belangrijk. Dat heeft op zich echter niets met het probleem van de leegstand te maken.

Het probleem is dat dossiers veel te lang bij de SHM's zelf blijven liggen. De SHM's zijn allemaal in hetzelfde bedje ziek. Ze kiezen massaal voor nieuwbouwprojecten en de renovatieprojecten blijven liggen. Een partijgenote van mevrouw Coppé, de voorzitter van een SHM in Willebroek die zelfs voor de minister-president werkt, heeft op televisie letterlijk

verklaard dat haar SHM de voorbije jaren de voorrang aan nieuwbouwprojecten en niet aan renovatie heeft gegeven. Dat toont aan welke keuzes soms worden gemaakt.

Het antwoord van de minister is duidelijk. Dit kan niet. Die containers moeten aan voorwaarden voldoen. Ik vind dat ze hiermee een positief signaal geeft. Bepaalde zaken zijn onbespreekbaar.

De heer de Kort heeft deze aanpak daarnet nog als creativiteit omschreven. Een dossier dat bij het parket ligt, kunnen we moeilijk creatief noemen. Ik heb daar een ander woord voor. Ik zal het hier niet zeggen.

Wat mijn repliek ten gronde betreft, valt me toch iets op. In Het Nieuwsblad heeft de woordvoester van de SHM op dinsdag verklaard dat er geen vervangwoningen zijn en op donderdag, drie dagen later, verklaard dat een gezin een appartement heeft gekregen en dat een ander gezin een woning in de Vlamingenstraat mag betrekken. Ik heb de moeite genomen dat appartement en die woning in de Vlamingenstraat eens op te zoeken. Beide woningen stonden leeg. Sommige mensen noemen mijn verhalen over de leegstand fabeltjes. Als een SHM op drie dagen tijd twee leegstaande wooneenheden vindt om mensen in onder te brengen, levert ze eigenlijk het bewijs dat er leegstand is.

Ik ben tevreden dat de minister een kader voor de herhuisvesting wil uitwerken. Ik hoop dat ze er daarbij op zal letten dat de sociale sector hetzelfde als de private sector moet doen. De private sector moet zelfs hotelkosten betalen. Ik vind dat die discrepantie er echt uit moet.

De voorzitter: De heer De Kort heeft het woord.

De heer Dirk de Kort: Volgens mij stelt de heer Reekmans bepaalde zaken te algemeen voor. Dat een SHM de prioriteit bij nieuwbouw legt, betekent niet dat de andere SHM's geen ernstige inspanningen op het gebied van renovatiewerken leveren.

Ik kan de SHM waarin ik zelf actief ben, De Ideale Woning, als voorbeeld geven. Elk jaar plannen we voor bijna 9 miljoen euro aan renovatiewerken. We hebben een hele inhaalbeweging op gang gebracht. De toezichters en de bijkomende architecten die we hebben aangesteld, sturen dit allemaal aan.

Wat de mogelijkheden van wooncontainers betreft, mogen we niet vergeten dat er soms problemen zijn met de vergunningen op het vlak van de ruimtelijke ordening. Het is vanuit stedenbouwkundig oogpunt niet altijd evident tijdelijke vergunningen voor wooncontainers af te leveren. Het zou, met andere woorden, zeer wenselijk zijn dat de minister, in samenwerking met minister Muyters, op dit vlak tot enige aanpassingen zou kunnen komen.

De voorzitter: Mevrouw Coppé heeft het woord.

Mevrouw Griet Coppé: Ik zou ten aanzien van alle commissieleden nogmaals willen benadrukken dat alle directeurs zo goed mogelijk hun best doen om de sociale huurders te huisvesten. We weten allemaal dat het om een ouder patrimonium en om vele renovaties gaat. Die planning is in de praktijk niet zo gemakkelijk. Wie de private sector kent, weet dat dit voor sociale huurders ook geldt.

De SHM waarin ik actief ben, plant altijd alles. Het is toeval dat ik dit dossier net bij me heb. Veel directeurs doen dit om leegstand te voorkomen. De doorlooptijden moeten echter zo kort mogelijk worden gehouden. Daar wil ik bij de minister toch nog eens op aandringen. Nu moeten we lang wachten op de goedkeuring door de VMSW. De sectorarchitecten hebben de regelgeving in een hand en een latje in de andere hand. Ze kijken na of alles voldoet. Ik geef toe dat alles moet kloppen. Er moet natuurlijk ook enige soepelheid en flexibiliteit ontstaan. We moeten vermijden dat dossiers blijven liggen of continu moeten worden herwerkt.

De voorzitter: Minister Van den Bossche heeft het woord.

Minister Freya Van den Bossche: Ik treed heel wat van de aangehaalde argumenten bij. Wanneer we willen inzetten op renovatie, dan moeten mensen tijdelijk op een fatsoenlijke

wijze worden gehuisvest. Ik heb alle begrip voor het feit dat huisvestingsmaatschappijen soms creatief moeten zoeken naar die tijdelijke huisvestingsmogelijkheden en dat die tijdelijke huisvestingsmogelijkheden niet altijd ideaal zijn. Wat echter in dit specifieke dossier is gebeurd, wenst u geen enkele huurder toe. De Wooninspectie is met zorg nagegaan of het dossier verder administratief dan wel strafrechtelijk gevolg moest krijgen. Zij hebben dit dossier niet zomaar naar het parket doorgestuurd.

Ik heb veel begrip voor alles wat hier is gezegd. We moeten ook nadenken over de normering: hoe moeten die containers eruit zien? Het is ook belangrijk dat huisvestingsmaatschappijen die houvast hebben. Zij moeten weten wat wij elementair vinden. Wat in dit specifieke dossier is gebeurd, was van dien aard dat de Wooninspectie heeft moeten optreden. Het is belangrijk voor de sociale huisvestingssector in zijn algemeenheid dat wij ons verzetten tegen dergelijke situaties. Het is duidelijk dat niet alle SHM's over dezelfde kam worden geschoren. Het merendeel van de maatschappijen doet keihard zijn best om bij renovatiewerken mensen heel degelijk te herhuisvesten.

De voorzitter: De heer Reekmans heeft het woord.

De heer Peter Reekmans: Ik vind dit een heel grappig debat. Minister, u reageert correct en positief. U zegt dat dit niet kan. CD&V is danig in de verdediging gegaan. Ik begrijp niet wat hier te verdedigen valt, mijnheer de Kort. U hebt nadien uw creativiteit op een andere manier met de nodige nuance willen verpakken maar u hebt wel letterlijk gezegd: “Mijnheer Reekmans, dit is creatief, u pleit tegen leegstand. Nu zijn er creatieve oplossingen en u bent daartegen.” Het ligt op het bureau van het parket, dus ik heb een reden om daartegen te zijn.

Tot slot scheer ik niet alles huisvestingsmaatschappijen over dezelfde kam. Maar er zijn hier en daar wel problemen. Als ik een eminent lid van CD&V en voorzitter van een huisvestingsmaatschappij dan op televisie hoor zeggen dat er de voorbije jaren voorrang is gegeven aan nieuwbouw en dat renovatie een beetje blijven liggen is, dan typeert dat het beleid.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van mevrouw Marleen Van den Eynde tot mevrouw Freya Van den Bossche, Vlaams minister van Energie, Wonen, Steden en Sociale Economie, over de mogelijke vernietiging van het decreet op de afschaffing van de injectietarieven - 586 (2011-2012)

De voorzitter: Mevrouw Van den Eynde heeft het woord.

Mevrouw Marleen Van den Eynde: Minister, het lijkt er steeds meer op dat Vlaanderen de opgelegde 2020-norm niet zal behalen. Dat leid ik af uit het begrotingsakkoord dat op federaal niveau bereikt zou zijn tussen de zes onderhandelende partijen waarbij na de afschaffing van subsidies voor installaties voor hernieuwbare energie, nu ook de fiscale aftrekbaarheid werd afgeschaft.

Eerst probeert de overheid de burger te overtuigen om te investeren in hernieuwbare energie en nadien schaft ze alle beloofde stimuli af. Ook de Commissie voor de Regulering van de Elektriciteit en het Gas (CREG) is een dwarsligger om hernieuwbare energie te fnuiken.

Minister, bij aanvang van deze legislatuur wees ik op de onaanvaardbare injectietarieven voor de warmte-krachtkoppelingeninstallaties (WKK). Aangezien u toen geen akkoord kon bereiken met de federale overheid tot afschaffing van de injectietarieven, werd in het Vlaams Parlement een voorstel van decreet goedgekeurd om deze injectietarieven een halt toe te roepen.

Nu blijkt dat op de vergadering van de raad van bestuur van de intercommunale Iveka van 22 juni 2011 werd meegedeeld dat de CREG de vernietiging zou vragen van het Vlaams decreet van 23 december 2010 inzake de injectietarieven.

Minister, hoe meent u investeringen inzake hernieuwbare energie te motiveren, gelet op de 20-20-20-maatregel? Welke stappen zult u ondernemen om de vernietiging van het decreet tot afschaffing van de injectietarieven te voorkomen?

De voorzitter: Minister Van den Bossche heeft het woord.

Minister Freya Van den Bossche: De Vlaamse Regering stelt zich tot doel om zowel de Europese als de decretale doelstellingen voor WKK en hernieuwbare energie te realiseren. We ijveren voor een billijk deel van Vlaanderen in de Belgische doelstellingen van 13 procent hernieuwbare energie tegen 2020. We streven ernaar een zo groot mogelijk deel en bij voorkeur het geheel van die doelstellingen binnenlands te bewerkstelligen.

Nu er een Federale Regering is, verwacht ik dat de onderhandelingen over de intra-Belgische lastenverdeling op korte termijn kunnen worden hervat. Op basis van de daaruit voortvloeiende Vlaamse doelstelling zal het Vlaams Actieplan Hernieuwbare Energie worden afgewerkt en aan de Vlaamse Regering worden voorgelegd. Vervolgens moet een geactualiseerde versie van het nationaal actieplan ook aan de Europese Commissie worden bezorgd.

We hebben het onderwerp van de injectietarieven en het Vlaams standpunt daarover al een aantal keren besproken, ook in deze commissie.

Op 23 december 2010 heeft het Vlaams Parlement een voorstel van decreet goedgekeurd om injectietarieven voor elektriciteit geproduceerd door middel van hernieuwbare energiebronnen en kwalitatieve warmte-krachtkoppeling te vermijden. Het decreet voorziet in de invoeging in het Energiedecreet van een artikel 4.1.22.1, dat stelt dat de netbeheerder alle taken die noodzakelijk zijn voor de injectie van elektriciteit, geproduceerd door middel van hernieuwbare energiebronnen en kwalitatieve warmte-krachtkoppeling, met uitzondering van de aansluiting op het distributienet of het plaatselijk vervoernet, kosteloos uitvoert.

De federale regulator CREG meent inderdaad dat het decreet een inbreuk is op de haar door derden toegekende prerogatieven betreffende de tarieven.

Bij verzoekschrift dat op 7 juli 2011 aan het Grondwettelijk Hof is bezorgd, heeft de CREG een beroep tot vernietiging tegen het decreet ingesteld. Op 1 augustus 2011 stelde de griffie van het Grondwettelijk Hof de minister-president van de Vlaamse Regering schriftelijk op de hoogte van dit verzoek tot nietigverklaring. Ik heb een raadsman aangesteld om de belangen van het Vlaamse Gewest in deze zaak te verdedigen. De procedure bij het Grondwettelijk Hof loopt dus op dit moment.

De voorzitter: Mevrouw Van den Eynde heeft het woord.

Mevrouw Marleen Van den Eynde: Minister, ik ben heel tevreden dat u intussen een raadsman hebt aangesteld om de nodige stappen te zetten. Het kan niet langer dat de Vlaamse overheid initiatieven neemt om mensen en bedrijven te stimuleren om te investeren in groene energie om ze dan, als ze eenmaal hebben geïnvesteerd in die energie, te belasten. Dat is de omgekeerde wereld. Ik zal dit dossier nauwgezet opvolgen.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van de heer Veli Yüksel tot mevrouw Freya Van den Bossche, Vlaams minister van Energie, Wonen, Steden en Sociale Economie, over de vertaling van de resultaten van de nieuwe Stadsmonitor in het beleid, in het bijzonder wat stadsvlucht en betaalbaar wonen betreft
- 631 (2011-2012)

De voorzitter: De heer Yüksel heeft het woord.

De heer Veli Yüksel: Voorzitter, minister, collega's, vorige week werd de Stadsmonitor voorgesteld in Roeselare. Minister, u hebt daar de inleiding gedaan.

De Stadsmonitor brengt de maatschappelijke ontwikkelingen in de 13 Vlaamse centrumsteden in kaart. Deze steden werden geselecteerd op basis van 159 indicatoren. De Stadsmonitor is een van de meest doelmatige instrumenten waarover Vlaanderen beschikt om zijn beleid te toetsen en indien nodig bij te sturen.

Ik was aanwezig bij de voorstelling van de Stadsmonitor. Ik heb daar twee belangrijke zaken van onthouden: de stadsvlucht en de betaalbaarheid van wonen.

Het migratiesaldo in de meeste steden is positief. Dat betekent dat de steden inwoners winnen uit een andere Belgische gemeente of uit het buitenland. Hasselt spant de kroon met de meeste inwoners door migratie. Dat wil zeggen dat er in Hasselt tussen 2007 en 2009 10 mensen per 1000 inwoners meer bij zijn gekomen dan dat er zijn vertrokken. In alle andere steden behalve in Genk en Brugge is het migratiesaldo eveneens positief. In Genk en Brugge hebben meer mensen de stad verlaten dan dat er bij zijn gekomen.

Sinds 1998 zien we in de meeste centrumsteden een positieve trend in de aangroei door migratie. De meeste centrumsteden winnen aan aantrekkingskracht, zij het voornamelijk door een groter aantal inwijkingen vanuit het buitenland. Dat is positief. Maar wanneer we dan kijken naar het migratiesaldo van jonge gezinnen in diezelfde periode, dan zien we dat dit saldo in zeven van de dertien steden positief is. Dat wil zeggen dat er meer jonge gezinnen in de stad komen wonen dan dat er vertrekken. Het migratiesaldo is het meest positief in Aalst. In Antwerpen, Mechelen, Brugge, Oostende, Gent en Leuven is het migratiesaldo van jonge gezinnen negatief. Er vertrekken meer jonge gezinnen uit de stad dan dat er intrekken. Het migratiesaldo is het meest negatief in Leuven en Gent.

Een tweede punt gaat over de betaalbaarheid en het aanbod aan woningen in de centrumsteden. Ten opzichte van 2000 is de prijs van zowel een flat als een woonhuis zo goed als in alle steden van Vlaanderen verdubbeld. De prijs voor een flat is het sterkst toegenomen in Mechelen en Leuven. In Roeselare, Kortrijk en Aalst is er net geen verdubbeling. De prijs voor een woonhuis is het sterkst gestegen in Antwerpen, Mechelen en Gent. In tien jaar tijd dient er 2,5 tot 3 keer meer betaald te worden. Ook Brugge en Leuven kennen meer dan een verdubbeling.

De meest gebruikte methode voor het meten van de betaalbaarheid volgens de Stadsmonitor is deze van de woonquote, gedefinieerd als de totale uitgaven van het gezin voor wonen ten opzichte van het gezinsinkomen. Wat zijn de vaststellingen? Bijna een kwart van de huishoudens van de 13 centrumsteden heeft een woonquote hoger dan 30 procent. Mensen besteden dus meer dan 30 procent van hun inkomen aan wonen. De woonquote is het hoogst in Antwerpen en Leuven en het laagst in Kortrijk en Roeselare. Er staat ook te lezen: "Uit een vergelijking van de persoonskenmerken blijkt dat huurders een beduidend hogere woonquote hebben dan eigenaars." Aanvullend blijkt dat inwoners die in een appartement wonen, een hogere woonquote hebben dan inwoners die in een huis wonen. Inwoners jonger dan 35, lager opgeleiden en niet-Belgen hebben eveneens een hogere woonquote.

Dat zijn een aantal voor mij belangrijke vaststellingen. Minister, wat vindt u de opvallendste resultaten wat betreft wonen in steden? Op welke manier vertaalt u de resultaten van de Stadsmonitor 2011 in uw beleid? Welke bijkomende maatregelen gaat u nemen om de

stadsvlucht van jonge gezinnen tegen te gaan? Welke bijkomende maatregelen neemt u om in de centrumsteden een voldoende groot aanbod aan betaalbare en kwaliteitsvolle woningen te garanderen?

De voorzitter: De heer Wienen heeft het woord.

De heer Wim Wienen: Voorzitter, ik deel ook de bekommernis van de heer Yüksel over de stadsvlucht. Jonge gezinnen verlaten nog steeds de steden. Onze fractie heeft hier al veel over gezegd.

De heer Yüksel zegt dat er inwijking is vanuit het buitenland, en dat dat uiteraard positief is. Ik weet niet of het altijd zo positief is, want met de inwijking uit het buitenland krijg je natuurlijk ook weer het inburgeringsprobleem dat zich aandient. Die immigratiestromen leiden in heel wat steden tot heel wat samenlevingsproblemen.

Ik zou ook wat bijkomende vragen kunnen stellen, maar ik ga dat niet doen. Voorzitter, ik vind het spijtig dat we over zo'n belangrijk document als de Stadsmonitor door middel van enkele vragen om uitleg het debat gaan voeren. We gaan de Stadsmonitor op die manier 'saucissoneren'. Ik had liever gehad – en ik dacht dat dat ook de planning van de commissie was – om er een uitgebreidere gedachtewisseling over te hebben waarin we de hele Stadsmonitor kunnen behandelen en een debat ten gronde kunnen voeren.

De voorzitter: Mijnheer Wienen, u hebt gelijk. Ik dacht ook dat we het halvelings hadden afgesproken. Ik kan natuurlijk het initiatiefrecht van een individueel commissielid niet te veel fnuiken. Daarom heb ik deze vraag toegelaten. Quid dat we het debat ten gronde op een latere datum zullen kunnen voeren.

De heer Reekmans heeft het woord.

De heer Peter Reekmans: Voorzitter, er zijn collega's die mij er in de plenaire vergadering graag op wijzen dat ik niet aanwezig ben in de commissie. Ik denk dat er binnenkort meer geklaagd zal worden over het feit dat ik er wel ben.

Ik ga hier toch eens enkele dingen blootleggen. Daarnet heb ik hier een vraag gesteld. De minister heeft me gelijk gegeven en gezegd dat het niet kan. CD&V neemt de verdediging op. Nu is er hier een debat over iets dat ik twee weken geleden in de pers heb kunnen lezen.

Mijnheer Yüksel, de vragen die u stelt, heb ik al kunnen volgen in de pers. Als dat de omgang van de meerderheidspartijen in de Vlaamse Regering is, dan vind ik dat een triest schouwspel.

De voorzitter: Mevrouw Zamouri heeft het woord.

Mevrouw Khadija Zamouri: Voorzitter, minister, collega's, omdat de vraag ontvankelijk werd verklaard en ze hier behandeld wordt, heb ik ook vragen voorbereid.

Ik heb gevolgd wat u in Roeselare bent komen toelichten.

Ik ga niet herhalen wat de heer Yüksel heeft gezegd. U spreekt over een mentaliteitswijziging die u wilt bewerkstelligen inzake de 'droomwoning'. Ik ben benieuwd hoe u dat gaat doen. Ik hoor nu dat het in een volgende commissievergadering besproken zal worden.

U hebt gezegd dat het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest niet werd opgenomen in de Stadsmonitor. Ik zie toch dat er cijfers over spijbelgedrag en schoolse vertraging worden opgenomen in de Stadsmonitor. Waarom wel?

U zei ook dat armoede een belangrijke uitdaging is en u verwees naar het Vlaams Armoedeactieplan. Welke maatregelen gaat u daarvoor nemen?

De voorzitter: Mevrouw Heeren heeft het woord.

Mevrouw Veerle Heeren: Voorzitter, misschien is het interessant om de Stadsmonitor aan alle commissieleden te bezorgen. Ik weet dat hij op het internet staat, maar het is altijd interessant om een werkstuk te hebben.

De voorzitter: We zullen alle commissieleden een exemplaar bezorgen.

Minister Van den Bossche heeft het woord.

Minister Freya Van den Bossche: Voorzitter, ik kijk ook uit naar het grondige debat omdat het goed zou zijn om daar tijd aan te wijden met de volledige commissie.

De Stadsmonitor is een heel doelmatig instrument voor het Vlaamse beleid maar nog veel meer voor de steden zelf. Bij het doornemen van de Stadsmonitor is me opgevallen hoe de steden van elkaar verschillen op sociaal-economisch vlak en demografisch vlak. Het is niet eenvoudig om generieke uitspraken te doen die voor alle steden gelden. Ik denk dat lokaal maatwerk toch wel een sleutelwoord blijft inzake stedenbeleid. We moeten ze op een of andere manier zuurstof en ondersteuning geven, maar op maat.

Het Stedenfonds is daar alvast een goed instrument voor waar, ondanks de besparingen, de groeinorm toch gehandhaafd blijft. Naar aanleiding van de uiteenzettingen van de burgemeesters bij de presentatie van de Stadsmonitor, is gebleken dat steden veel van elkaar kunnen leren. Ook de Stadsmonitor is een instrument.

De visitatierapporten zijn vorige week besproken door de Vlaamse Regering en overgemaakt aan de steden. Voorzitter, ook dat is misschien belangrijk om mee te nemen bij de algemene gedachtewisseling. Zo beschikken we meteen over alle zinvolle documenten om eens na te denken over de stand van zaken in onze steden.

Ik heb aan de Studiedienst van de Vlaamse Regering gevraagd om alvast na te gaan welke thema's uit de Stadsmonitor dieper moeten worden geanalyseerd. De keuze van die stedelijke kwesties zal uiteindelijk gebeuren in samenspraak met de steden. We kunnen niet aan alles tegelijk werken. De komende weken en maanden wordt de Stadsmonitor in de dertien steden met het managementteam en het college van burgemeester en schepenen besproken. De nood aan verdere analyse en dergelijke zal dan ook aan bod komen. We kunnen dan een aantal aspecten uit die Stadsmonitor halen die voor de steden belangrijk zijn, zij het voor de ene wellicht meer dan voor de andere. Ik zal de Stadsmonitor ook eerstdaags aan mijn collega-ministers bezorgen. Voorzitter, de commissiesecretaris kan me ook laten weten hoeveel exemplaren de commissie wil hebben. Dan laat ik die bezorgen en kan de commissie zich zo voorbereiden op de verdere gedachtewisseling.

Een punt dat al sterk naar voren is gekomen in de vragen, is dat van de stadsvlucht van jonge gezinnen. Uit de Stadsmonitor blijkt dat in Leuven, Gent, Oostende, Brugge, Mechelen en Antwerpen het migratiesaldo van jonge gezinnen negatief is voor de periode 2007-2009. Er is echter nog een andere vaststelling, gebaseerd op cohortenonderzoek dat we hebben verricht in Mechelen en Antwerpen: de helft of meer van de jongvolwassenen tussen 20 en 29 jaar blijft na gezinsvorming in de stad. We moeten de beide vaststellingen dus naast elkaar plaatsen. Er zijn de jonge gezinnen die in de stad komen wonen of er weggaan, maar er zijn ook de mensen die al in de stad wonen sinds ze jongvolwassen zijn, en die daar blijven na gezinsvorming. Zeker in studentensteden zijn die talrijker dan daarbuiten. Als mensen nog student zijn, komen ze vaak ergens wonen en blijven ze er hangen. Bij gezinsvorming blijven ze daar dan al dan niet wonen.

Als we die beide vaststellingen naast elkaar leggen, samen met het demografische jongerensurplus, krijgen we een completer beeld en een degelijke indicator met betrekking tot de aantrekkelijkheid van steden bij jonge gezinnen. Dan zien we beter welke steden meer problemen hebben dan andere wat de aantrekkelijkheid voor jonge gezinnen betreft. Bijvoorbeeld Leuven en Gent kennen zeker die hogere migratie van gezinnen, maar vertonen ook een hoog positief migratiesaldo van jongvolwassenen, waarvan een belangrijk deel ook

bij gezinsvorming blijft hangen. In Oostende daarentegen weegt dat potentieel aan jongvolwassenen minder op tegen de cijfers voor jonge gezinnen. In Brugge zijn de beide saldi negatief, wat toch wijst op een vrij sterke stadsvlucht.

Uit de Stadsmonitor blijkt dat stedelingen tevreden zijn over hun stad, over de voorzieningen voor kinderen en jongeren in de buurt. Ook over het aanbod aan kinderopvang is die tevredenheid vrij groot. Dé achilleshiel blijft een betaalbaar en kwaliteitsvol aanbod aan woningen. Dat is heel belangrijk. Dat geldt echter niet in dezelfde mate voor elke stad. Als we het Vlaamse prijzengemiddelde het cijfer 1 geven, dan is het cijfer voor Leuven 1,4, wat betekent dat de woningen daar echt duur zijn. Steden als Sint-Niklaas en Roeselare zitten echter onder die 1: daar zijn de woningen goedkoper dan het Vlaamse gemiddelde. We kunnen dus niet alle steden over één kam scheren. We moeten bekijken welke specifieke situaties van steden dat kunnen verklaren.

Misschien zijn er ook in sterke mate oplossingen op maat nodig, naast het algemene beleid dat Vlaanderen voert om het woonbeleid te versterken. Het is belangrijk dat er meer betaalbare woningen komen, via het grond- en pandenbeleid. Ook de bescheiden woningen waarin we zullen voorzien, zullen hun belang kunnen hebben. Er is het premiebeleid. Er zijn de nieuwe initiatieven die op stapel staan, zoals de huurpremie en het huurgarantiefonds, en het onderzoek naar righthuurprijzen. We hebben natuurlijk een algemeen Vlaams beleid, maar ik denk dat we ook zullen moeten nadenken over instrumenten die op de ene plaats misschien noodzakelijker zijn dan op de andere. Ook moeten we nadenken of en in welke mate het Vlaanderen is dat ter zake een sturende rol op zich moet nemen. Of is het aan de lokale overheden om die rol op zich te nemen? In dat geval moeten we nadenken over de vraag wat Vlaanderen dan kan doen om hun rol te faciliteren. Het zou immers ook een conclusie kunnen zijn dat lokale overheden ter zake wat meer armslag, mogelijkheden en middelen moeten krijgen om een aantal dingen te bekijken. Zo weet ik dat de burgemeester van Leuven aan het nadenken is over de vraag hoe hij iets kan doen aan die prijzen. Heel specifiek met betrekking tot studentenhuysvesting wordt nagedacht over convenanten met de hogeronderwijsinstellingen om de prijzen voor koten te drukken, zonder dat er een druk komt op de rest van de woningmarkt. Men is zich daar dus van bewust. Een waaier aan maatregelen ter zake zal van belang zijn.

Mevrouw Zamouri, wat bedoel ik met die mentaliteitswijziging? Ik hoop dat u vindt dat ik daar gelijk in heb. Als de droom van het gemiddelde Vlaamse gezin een alleenstaand huis met een eigen tuin en een garage of een carport is, dan lijkt het me onbegonnen werk gezinnen te beloven dat ze die droom zullen kunnen verwezenlijken in een stedelijk gebied. Wel kunnen we sterker de troeven van de stad benadrukken. Het is waar dat een stad, althans de kernstad, geen alleenstaande woningen met een eigen tuin en garage heeft. Een stad heeft echter wel een heel dicht openbaarvervoersnetwerk. De school is er om de hoek. Er wordt in parken voorzien. Er is veel openbaar groen. Stedelijk wonen biedt troeven, zoals de buurtwinkel en de jeugdbeweging die vlakbij is. Voorzieningen voor kinderen zijn er vaak dichtbij.

We moeten gewoon toegeven dat een stad een aantal zaken inderdaad niet kan bieden. Laten we ophouden te doen alsof dat niet waar is. In een stad woon je compacter, punt. Een stad heeft echter ook ongelooflijk veel troeven, bijvoorbeeld qua vrijetijdsbeleving, die men daarbuiten niet zo gemakkelijk vindt, die daar veel langere verplaatsingen noodzakelijk maken. We moeten veeleer die troeven in de kijker plaatsen. Laat de mensen dan gewoon kiezen, naargelang de voor- en nadelen van wonen op een bepaalde plaats. Wonen in de stad heeft een bepaalde eigenheid. Die mentaliteitswijziging moet ook een overheid durven te promoten. Wonen in een stad is inderdaad niet hetzelfde als wonen op het platteland. Dat heeft nadelen, maar ook voordelen. We mogen daar niet onnozel over doen. Dat is gewoon zo.

De voorzitter: De heer Yüksel heeft het woord.

De heer Veli Yüksel: Minister, ik dank u voor uw antwoord. Ik onthoud daar een aantal zaken uit. U stelt dat de steden van elkaar verschillen en dat er geen generieke oplossingen zijn. Uiteraard moet lokaal maatwerk mogelijk zijn. Ik denk dat lokale overheden op een aantal punten absoluut het initiatiefrecht hebben, en ook de middelen moeten krijgen om een aantal zaken aan te pakken.

Ik vind het ook zeer positief dat u stelt de bevindingen van de Stadsmonitor ook te zullen overmaken aan de Studiedienst van de Vlaamse Regering, zodat die kan inzoomen op een aantal zaken.

Wat die stadsvlucht betreft, hebt u een tijd geleden een studie aangekondigd waarin zou worden bekeken hoe wonen in de stad fiscaal aantrekkelijk kan worden gemaakt. Hoe ver staat het daarmee? Hebt u er al een zicht op wanneer we de resultaten van die studie zullen kunnen krijgen?

Collega's, ik ben zelf ook vragende partij om de resultaten van de Stadsmonitor hier nog eens uitvoerig te bespreken. Alleen hebben de twee concrete zaken die naar voren zijn gekomen, ook tijdens de voorstelling, me ertoe aangezet mijn vraag te stellen.

De voorzitter: Mevrouw Heeren heeft het woord.

Mevrouw Veerle Heeren: Voorzitter, dit is een interessante problematiek. Ook het boek zelf is interessant. Ik feliciteer de administratie ervoor, en de dertien centrumsteden voor hun medewerking. Het loont zeker de moeite om er nog eens ten gronde over door te bomen. Het is goed dat deze vraag ook nu al aan bod komt in deze commissie.

Minister, er is nu studiemateriaal voor dertien centrumsteden. Mevrouw Coppé meldt me dat het gaat over de steden vanaf 50.000 inwoners. Er is ook de problematiek van de steden die tussen 15.000 en 50.000 inwoners tellen. Dan zijn er ook nog al die kleine plattelandsgemeenten. Ik weet niet welk inwonertal daarvoor wordt gehanteerd. In het gebied waar ik woon, zijn er nog kleine gemeenten van 5000 of 8000 inwoners. Dit is eigenlijk een bron aan informatie. In welke mate gelden die vaststellingen van die dertien centrumsteden ook voor die grote groep steden in Vlaanderen die tussen 15.000 en 50.000 inwoners tellen? Kunnen voor bepaalde beleidsdomeinen ook voor die groep die vaststellingen worden gemaakt, of is naar die groep nog helemaal geen studiewerk verricht? Ik denk van niet. U hebt zelf immers initiatieven genomen om, binnen het stedenbeleid en uw stadsvernieuwingenprojecten, ook ten aanzien van die kleinere steden aanzetten te geven.

Dit mag dus zeker geen eindpunt zijn. Begin volgend jaar moeten we dieper kunnen ingaan op deze problematiek, en bekijken hoe we deze informatiebron ook kunnen hanteren voor die grote groep gemeenten met tussen 15.000 en 50.000 inwoners. Die kleine plattelandsgemeenten, dat lijkt me iets heel specifiek.

Minister Freya Van den Bossche: Dit is op geen enkele manier in evenveel detail beschikbaar voor andere gemeenten in Vlaanderen. Er zijn natuurlijk de lokale statistieken, via de Studiedienst, maar die zijn helemaal niet zo uitgebreid. Ik zou het een zeer goed idee vinden mocht men dat willen doen voor alle gemeenten in Vlaanderen, als minister Bourgeois dat een goed plan vindt. Ik ben natuurlijk enigszins gebonden aan wat ik kan doen qua Stedenbeleid. U weet dat dit niet altijd heel veel is. Ik zou echter zeker onze expertise en ervaring ter zake, en ook die van de administratie, onmiddellijk ter beschikking stellen om te werken aan een dergelijk instrument.

Wel moet u beseffen dat de Stadsmonitor uitgaat van een bepaalde visie. We moeten natuurlijk kiezen welke indicatoren we gaan meten. We gaan uit van een duurzame visie op de stad. Er moet dus worden overlegd of die gemeenten ook die visie delen. Mij lijkt dat niet zo problematisch te zijn, maar de eerlijkheid gebiedt me erop te wijzen dat we uitgaan van een visie en dat die dan ook nog moet worden vastgelegd.

Mijnheer Yüksel, de studie waarover u het had, wordt in januari opgeleverd.

De voorzitter: We zullen straks een datum vastleggen voor het debat ten gronde.

Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van de heer Peter Reekmans tot mevrouw Freya Van den Bossche, Vlaams minister van Energie, Wonen, Steden en Sociale Economie, en tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over de federale intenties in verband met het afschaffen van fiscale aftrek van diverse energiebesparende maatregelen
- 571 (2011-2012)

Vraag om uitleg van mevrouw Irina De Knop tot mevrouw Freya Van den Bossche, Vlaams minister van Energie, Wonen, Steden en Sociale Economie, over de schrapping van de belastingvermindering bij de uitvoering van energiebesparende maatregelen in de bouw
- 578 (2011-2012)

De voorzitter: De heer Reekmans heeft het woord.

De heer Peter Reekmans: Voorzitter, minister, geachte leden, ondertussen is duidelijk dat het begrotingsakkoord van de nieuwe Federale Regering ertoe heeft geleid dat de fiscale aftrek van 40 procent voor de vervanging en het onderhoud van stookketels en voor het plaatsen van dubbele beglazing en zonnepanelen zal worden afgeschaft. Ook wordt de federale belastingvermindering voor de isolatie van daken gedeeltelijk afgeschaft. Ik wil het even specifiek hebben over de sector van de buitenschrijnwerkerij, omdat ik die sector het beste ken. Minister, het is zo dat 29 procent van de woningen enkel glas hebben. In de regeringsverklaring en uw beleidsplan staat dat dit daadwerkelijk moet worden aangepakt.

Wat ik nu ga zeggen als oppositielid, is heel merkwaardig: ik vind niet dat Vlaanderen dit fiscaal voordeel voor buitenschrijnwerk integraal en klakkeloos moet overnemen. Ik zal uitleggen waarom ik die mening ben toegedaan. Om te beginnen kan dit budgettaire niet. In tijden van budgettaire krapte moet worden bekeken wat kan en wat niet kan. We kunnen niet zomaar plots de rekening overnemen die de federale overheid naar de deelstaten doorschuift. Dit kan echter vooral ook niet, omdat er sprake is van je reinste oversubsidiëring. Dit is erg plots en zonder voorbereiding tot stand gekomen, zonder de mensen op tijd in te lichten. Het is verwerpelijk dat een nieuwe regering zo omgaat met haar burgers, die op de koop toe nog extra zullen worden belast. Iedereen mag betalen, maar men heeft tenminste het recht op tijd te weten wanneer men moet betalen. Dat is een kwestie van elementaire beleefdheid. Blijkbaar heeft de nieuwe Federale Regering die niet.

Waarom noem ik dit oversubsidiëring? De norm waarop dit fiscaal voordeel werd toegepast, was een U_w -waarde van 2,0. Die norm bestaat al tien jaar. Vanaf het van kracht worden van het fiscaal voordeel heeft de federale overheid die norm nooit bijgesteld, alsof er op tien jaar tijd niets is veranderd op het vlak van isolatie. Dat leidt ertoe dat dit op een bepaald ogenblik onbetaalbaar is geworden. Als ik me niet vergis, kostte het de federale overheid jaarlijks 480 miljoen euro. Als die dan moet besparen, wordt ze geconfronteerd met haar eigen oversubsidiëring en moet ze alles afschaffen. Dat is het federale beleid geweest. Ik zetel al twee jaar in dit parlement en waarschuw al twee jaar voor een isoleren met twee snelheden. Vandaag wordt bij nieuwbouw al een U_w -waarde van 1,4 en lager gevraagd, terwijl de federale overheid tot op vandaag nog altijd betaalt voor 2,0 en lager voor renovatie. Op die manier krijgen we een isolatie met twee snelheden.

Enkele grote Vlaamse en buitenlandse fabrikanten gaan niet vrijuit. Het staat vast dat er iets moet gebeuren. Indien de Vlaamse overheid niets doet, zal de isolatie in Vlaanderen stilvallen

en zal 29 procent van de woningen ramen met enkel glas houden. De sector zal zwaar worden getroffen.

Ik heb tijdens de plenaire zitting echter al het voorbeeld aangehaald van een Duitse fabrikant die raamprofielen volgens de Duitse normen verkoopt en die voor de Belgische markt een speciale lijn heeft gestart. Hier mogen die profielen wat dunner zijn. Dat is hier toegelaten. De mensen denken echter dat ze profielen kopen die aan de Duitse normen beantwoorden. Ze krijgen eigenlijk goedkopere producten die speciaal voor de Belgische markt zijn gemaakt. Ik vind dat heel grof. Fabrikanten uit naburige landen maken hun productieproces goedkoper door het op onze markt, met zijn slechte normering, af te stemmen.

Ook enkele Vlaamse fabrikanten gaan niet vrijuit. Mijn partij verdedigt de ondernemers in sterke mate. De ondernemers moeten ook correct met bepaalde zaken omspringen. Veel bedrijven hebben de voorbije tien jaar een groot gedeelte van de markt met middelmatige investeringen in handen kunnen houden. Ze hebben niet in de innovatie van isolatie geïnvesteerd.

Ik pleit voor een Vlaamse innovatieve premie die op actuele Vlaamse normen is gebaseerd. We moeten in Vlaanderen zelf zeggen wat we willen. Het interministerieel overleg met de vertegenwoordigers van de andere gewesten en van de Federale Regering heeft in het verleden niets opgeleverd. De Vlaamse overheid moet nu zelf bepalen wat hier de isolatienormen zijn. Daar moeten we dan een betaalbare beloning aan verbinden.

De Vlaamse overheid en de federale overheid blijven maar subsidiëren. We zeggen er echter nooit bij wat de consument door middel van die investeringen nu net bespaart. Ik pleit voor een soort V-TEST om de vergelijking te maken. De consument die in dakisolatie of in buitenschrijnwerk investeert, zou dan kunnen berekenen welke besparing die investering oplevert.

Ik vind dat heel belangrijk. Momenteel zijn die besparingen niet duidelijk. De consument zou zelf moeten kunnen zien wat hij best investeert en wat de gradaties zijn. Dit moet allemaal op een actuele norm worden gebaseerd. In feite hebben we hier een geluk bij een ongeluk: ten gevolge van de afschaffing van de fiscale premies is dit debat actueler dan ooit.

We zitten nu met een heel streng E-peil van 60. We gaan naar een E-peil van 40. In 2020 zouden de woningen bijna energieneutraal moeten zijn. Om dit voor de consument betaalbaar te maken, zouden we in Vlaanderen innovatieve premies moeten invoeren. Ik spreek me niet uit over het budget dat hiervoor moet worden vrijgemaakt.

Elke partij heeft de mond vol van isolatie. Ik heb echter in de pers gelezen dat de N-VA, die hier spijtig genoeg niet aanwezig is, en CD&V vinden dat de minister van Energie het probleem binnen haar eigen begroting moet oplossen. Hoewel ik die begroting niet in detail ken, denk ik toch dat de meerderheidspartijen dit eens moeten bespreken. We moeten immers voor het einde van het jaar de sector en de consument een signaal kunnen geven.

Vlaanderen vraagt steeds meer bevoegdheden. Op zich ben ik ervoor gewonnen dat de Vlaamse deelstaat meer bevoegdheden krijgt. Dat betekent echter ook dat we onze verantwoordelijkheid moeten opnemen. Nu laat de federale overheid iets na. Ze schaft op een verwerpelijke manier en met onmiddellijke ingang iets af. De consument en de sector worden hierdoor zwaar getroffen. De Vlaamse overheid moet nog voor Nieuwjaar een signaal geven en laten weten dat er in 2012 een oplossing zal komen.

Dit betekent niet dat de Vlaamse overheid dat fiscaal voordeel van 40 procent integraal moet overnemen. We moeten niet oversubsidiëren op basis van normen die al tien jaar niet meer zijn gewijzigd. Dat lijkt me onbetaalbaar. Ik pleit dan ook voor een betaalbare en doelgerichte innovatieve subsidie. Die subsidie moet ertoe leiden dat de isolatie in Vlaanderen niet stilvalt. Er moet iets gebeuren.

Daarnaast zouden we in Vlaanderen een campagne moeten voeren om de consument door middel van een of andere test meer duidelijkheid te bieden over de besparingen die al die investeringen opbrengen. Dat kost eigenlijk niets. Voor de consument is dat echter van groot belang. De consument koopt producten zonder te weten waar de verschillen zitten. In tijden van crisis moeten we ervoor zorgen dat de consument bewuster koopt en meer voor zijn euro krijgt. De politiek heeft op dit vlak een taak uit te voeren.

Tot slot vind ik dat we een duidelijk signaal moeten geven. Ik weet niet wat voor het kerstreces en met deze begroting nog mogelijk is. De Vlaamse Regering zou in elk geval een signaal moeten geven. Ik zou de minister dan ook willen vragen welke concrete stappen ze heeft gezet om de consument duidelijkheid te verschaffen en om de sector op korte termijn toch het vooruitzicht van een goed Nieuwjaar te geven.

De voorzitter: Mevrouw De Knop heeft het woord.

Mevrouw Irina De Knop: Voorzitter, mijn vraag om uitleg heeft betrekking op hetzelfde thema, de belastingvermindering bij de uitvoering van energiebesparende maatregelen in de bouw. Mijn vragen gaan echter iets verder dan de vragen van de heer Reekmans.

De reden waarom ik deze vraag om uitleg stel, is uiteraard de beslissing de aftrek van 40 procent van de investeringen in onder meer de vervanging en het onderhoud van stookketels, de plaatsing van dubbele beglazing en de installatie van zonnepanelen af te schaffen. Wat de dakisolatie betreft, zou de belastingvermindering gedeeltelijk worden afgeschaft.

Het Vlinderakkoord voorziet in homogenere bevoegdheidspakketten. Vlaanderen heeft daar altijd voor gepleit. Hierdoor komt de bevoegdheid voor de investeringen in energiebesparende maatregelen volledig bij de deelstaten terecht. Dit gaat natuurlijk gepaard met een federale besparingsoperatie en ook dit thema blijft niet gespaard.

Om de voor 2020 vooropgestelde doelstellingen te halen, moeten volgens de gedelegeerd bestuurder van de Vlaamse Confederatie Bouw jaarlijks 180.000 verwarmingsketels worden vervangen, 275.000 daken worden geïsoleerd en in 210.000 woningen het enkel glas door dubbel glas worden vervangen. Zonder overheidsstimuli is het onmogelijk deze doelstellingen te halen.

Uit de mediastorm van de voorbije dagen is gebleken dat heel wat mensen door de fiscale aftrek worden gestimuleerd om energiebesparende investeringen in hun woning uit te voeren. Er blijkt expliciet een stormloop aan aanvragen aan de gang te zijn. Het is momenteel dan ook nog niet duidelijk wat het effect van de schrapping van het fiscaal voordeel op de energiebesparende maatregelen zal zijn. We vermoeden dat het om een desinvestering zal gaan.

De vraag is op welke wijze het Vlaamse Gewest en in het bijzonder de Vlaamse Regering hierop zullen reageren. De Open Vld veronderstelt dat sp.a en CD&V een duidelijk plan hebben. Deze partijen hebben er allicht al een idee van welke maatregelen behouden moeten blijven en hebben dit punt allicht tijdens de federale regeringsonderhandelingen ter sprake gebracht. De partij van de minister zat tenslotte mee aan de onderhandelingstafel. *(Opmerkingen)*

Mijn partij was daar ook aanwezig. Ik ga er echter van uit dat de minister haar bezorgdheden met haar collega's heeft besproken. We zijn in elk geval benieuwd welke consequenties dit volgens de minister zal hebben. Heeft de minister al enig zicht op de keuzes die ze zal maken?

Minister, welke investeringen voor energiebesparing en voor de bijbehorende ondersteuning zijn voor u prioritair? Zult u de bestaande premies verhogen of bent u van plan nieuwe premies in te voeren? Zo ja, om welke premies gaat het dan? Wanneer plant u de inwerkingtreding van die verhoogde of nieuwe premies?

Op welke manier zult u ervoor zorgen dat innovatieve producten, die momenteel van een fiscale aftrek genieten, verder zullen worden ondersteund? Hoe zult u ervoor zorgen dat

mensen voldoende worden geprikkeld om tot energiebesparende investeringen in hun woning over te gaan? Bent u van plan, zodra de bevoegdheidsoverdracht heeft plaatsgevonden, andere ondersteuningsvormen, zoals een fiscale belastingvermindering, in te voeren?

De voorzitter: De heer Sanctorum heeft het woord.

De heer Hermes Sanctorum: Voorzitter, we bevinden ons in de nasleep van de fameuze klimaatop in Durban. Indien we die top evalueren, kunnen we als lidstaat van de EU en als regio van België enkel besluiten dat we met betrekking tot het klimaatbeleid zelf het heft in handen moeten nemen. Energiebesparing is bij uitstek een thema waar we in verband met een klimaatbeleid werk van moeten maken.

Het gaat trouwens niet enkel om het klimaat. Energiebesparing is de manier om de energiefactuur onder controle te houden. Dat staat trouwens ook in de beleidsdocumenten van de minister. Uit een recente studie blijkt dat 1 euro die in energiebesparingen wordt geïnvesteerd, 5 euro oplevert. Deze cijfers illustreren dat energiebesparingen de energiefactuur effectief kunnen drukken en een financiële besparing kunnen opleveren.

De problematiek is gekend. Indien de investering onvoldoende snel wordt terugverdiend, gaan de mensen niet tot die investering over. Net daarom moet de overheid ondersteunend optreden. De federale overheid schaft de ondersteuningsmaatregelen echter af. Dat de verantwoordelijkheid naar Vlaanderen wordt doorgeschoven, is op zich nog niet echt een groot probleem. Het grote probleem is dat hier geen budgetten aan worden gekoppeld. Het komt erop neer dat alles wordt afgeschaft en dat de Vlaamse overheid maar een oplossing moet bedenken.

Er is heel wat onduidelijkheid over de actuele situatie. We horen allerlei geluiden uit de sector. Het gaat daarbij niet enkel om het buitenschrijnwerk. Algemeen genomen, is het duidelijk dat veel mensen niet weten hoe de situatie in elkaar zit. Op websites is allerlei informatie te vinden. Dit omvat ook websites van de overheid zelf. De Federale Regering heeft echter laten weten dat er misschien toch overgangsmatregelen zullen worden uitgewerkt. De Vlaamse Regering moet duidelijkheid krijgen en verschaffen.

Een ander cruciaal punt is de vraag hoe de Vlaamse overheid dit wil compenseren. In totaal gaat het om ongeveer 333 miljoen euro. Dit omvat het pakket aan energiebesparende maatregelen. We zouden hier ook het Fonds ter Reductie van de Globale Energiekost (FRGE) kunnen bijtellen, maar dat is in feite een aparte problematiek. Indien we hier de dakisolatie, goed voor ongeveer 80 miljoen euro, van aftrekken, houden we nog 250 miljoen euro over. Daarvan is ongeveer 60 procent voor Vlaanderen bestemd. Dat betekent dat we in theorie 125 miljoen euro moeten compenseren. Minister, hoe wilt u dat aanpakken?

De voorzitter: Mevrouw Taeldeman heeft het woord.

Mevrouw Valerie Taeldeman: Voorzitter, de federale onderhandelaars hebben beslist een einde te maken aan de belastingvermindering voor energiebesparende maatregelen. Ik sluit me aan bij de vorige sprekers, die van de minister willen vernemen in welke mate ze aan compenserende of innovatieve maatregelen denkt om bepaalde vormen van ondersteuning, zoals de aftrek van dubbele beglazing, wil voortzetten.

Daarvoor hebben we, zoals de heer Reekmans al heeft aangehaald, financiële middelen nodig. Net die middelen zijn misschien niet direct beschikbaar. De minister zou bepaalde maatregelen prioritair kunnen maken of bepaalde budgetten en bestaande premies kunnen herschikken.

Minister, in welke mate overweegt u tot een dergelijke herschikking van budgetten over te gaan? Bent u van plan bepaalde premies te herschikken?

De voorzitter: Mevrouw Van den Eynde heeft het woord.

Mevrouw Marleen Van den Eynde: Voorzitter, het is al snel duidelijk geworden dat de Federale Regering bij de burger geld zou halen om het begrotingsgat dicht te rijden. De manier waarop dit nu gebeurt, valt natuurlijk te betreuren.

Eerlijk gezegd, vind ik het hypocriet dat de partijen die de afschaffing van de federale premies huldigen nu de Vlaamse minister vragen die premies opnieuw in te voeren. Ik ben gechoqueerd door de manier waarop dat hier gebeurt.

Ik steun de vraag van de heer Reekmans tot het nemen van een ander initiatief. In het verleden zijn heel wat premies uitgekeerd die werden overgesubsidieerd. Onze partij is daar helemaal geen voorstander van. De Vlaming voelt zich nu wel bekocht. Heel wat Vlamingen hebben verbouwingswerken gepland en willen die spreiden over een aantal jaren. Zij lopen nu een aantal subsidies mis waardoor zij hun verbouwingswerken niet meer kunnen uitvoeren.

Minister, wilt u onderzoeken hoe er acties kunnen worden ondernomen en inspanningen kunnen worden geleverd vanuit uw kabinet en vanuit uw budget om de Vlaming verder aan te zetten om te investeren in hernieuwbare energie?

De voorzitter: De heer Bothuyne heeft het woord.

De heer Robrecht Bothuyne: Ik sluit me aan bij de vraag. Ik had nooit gedacht ooit te kunnen zeggen dat ik me vooral aansluit bij de heer Reekmans, die deze problematiek op een genuanceerde manier heeft benaderd.

Mevrouw Van den Eynde, we moeten daar inderdaad niet hypocriet over doen, maar dat geldt ook voor u en uw partij. Dit was een onderdeel van het lijstje van de usurperende bevoegdheden. Dat zijn de bevoegdheden die de federale overheid uitoefende en die ze eigenlijk niet had. Het Vlaams Belang is voor zover ik weet ook al lang vragende partij om die af te bouwen en af te schaffen op federaal niveau. Dat gebeurt in het regeerakkoord. Het is dan ook logisch dat uiteindelijk deze keuze is gemaakt. We kunnen alleen de bruuske manier waarop een en ander gebeurt, betreuren. Dat heeft een aantal negatieve effecten op het terrein.

Het is ook een kans om tot een goed afgestemd en coherent rationeel energiegebruik en hernieuwbare-energiebeleid te komen omdat we nu alles vanuit Vlaanderen kunnen aanpakken. We hebben op dat vlak de laatste jaren een goed beleid uitgetekend met duidelijke resultaten. Misschien is dit ook een kans om op andere manieren een beleid te voeren in functie van de doelstellingen. De doelstellingen zijn woningen met lage energieprestaties. We hebben daar de regelgeving voor, zowel voor nieuwbouwwoningen als voor verbouwingen. Misschien is het ook mogelijk om de stimuli te richten op het behalen van een lage energieprestatie in de woningen. Dat is beter dan het subsidiëren of ondersteunen van het installeren van een bepaalde technologie in een woning. Graag uw visie daarover.

De voorzitter: Mevrouw Heeren heeft het woord.

Mevrouw Veerle Heeren: De heer Reekmans heeft gelijk dat de consument moet weten welke voordeel hij heeft om zaken te doen. We kunnen de consument bewegen als het over geld gaat. Het feit dat de energiefactuur de voorbije jaren exponentieel is gestegen, was voor vele mensen, ongeacht of ze een premie kregen of niet, de aanzet om dingen te doen. We kunnen niet ontkennen dat de federale maatregelen mooi zijn meegenomen, maar ze zijn niet de enige reden waarom mensen dit doen.

Minister, we hebben een heel specifieke woonmarkt. 80 procent in Vlaanderen is eigenaar. Uw voorganger, minister Crevits, is begonnen met in te zetten op dakisolatie. Indien morgen alle woningen in Vlaanderen een geïsoleerd dak zouden hebben, dan zouden we al veel verder staan. We hebben het vaak over de premies. In Limburg, waar wij ervaringsdeskundigen zijn, zijn we al 8 à 9 jaar bezig om die begeleiding van onderuit op te

zetten. Veel mensen willen wel isoleren, maar weten niet hoe ze daarmee moeten beginnen. Bij die 80 procent eigenaars zijn ook heel wat oude mensen die daar niet meer aan beginnen. Ik pleit voor realisme. In die zin wil ik de minister steunen voor wat gaat komen.

Op 1 januari zullen we in Vlaanderen opnieuw de oefening moeten doen om 500 miljoen euro te besparen. Elke beleidsdomein zal dat moeten doen, ook Wonen en Energie. Ik treed de heer Bothuyne dan ook bij dat we creatief zullen moeten zijn. Denken dat alles wat de federale overheid heeft gedaan maar wat nu is afgeschaft, vanaf morgen door Vlaanderen kan gebeuren, is een illusie, tenzij er in andere beleidsdomeinen een afwering komt van de budgetten.

De voorzitter: Minister Van den Bossche heeft het woord.

Minister Freya Van den Bossche: De federale overheid schaft de fiscale aftrek volledig af, op de dakisolatie na, die gedeeltelijk behouden blijft. Die afschaffing gaat erg snel in, over een tweetal weken. Ik begrijp dat een budgettaire oefening van 11 miljard euro niet pijnloos gemaakt kan worden, maar het zorgt er wel voor dat we hier met een groot gat zitten, van 40 procent teruggave naar helemaal niets.

Ik vind net als sommige andere sprekers dat niet alle fiscale aftrekken even zinvol waren. Ze zijn dat misschien ooit geweest, maar waren dat nu niet langer. De twee belangrijkste voorbeelden daarvan zijn de zonnepanelen, die heel sterk zijn gedaald in prijs, maar nog altijd een flinke ondersteuning krijgen via de groenestroomcertificaten. Een tweede voorbeeld betreft de ramen waar de normen dusdanig waren dat men geen energiezuinige verbouwing stimuleerde. Daar was het knippen en plakken van dezelfde norm niet zinvol geweest, zelfs ingeval ik hetzelfde budget ter beschikking zou hebben.

De absolute prioriteiten voor Vlaanderen zijn energie besparen en isoleren. De energie die je niet gebruikt, is nog altijd de beste. Isoleren bestaat uit twee componenten. Er is de dak-, vloer- en muurisolatie. Ik ben blij dat de dakisolatie federaal nog behouden blijft, zij het in afgeslankte vorm. Voor vloer- en muurisolatie heeft Vlaanderen beslist om vanaf 1 januari ook een premie in te voeren. Die bestond voordien niet. Voor isolatie zitten we dus wel goed.

Degelijke ramen zijn natuurlijk ook voor een stuk isolatie omdat het deel uitmaakt van de gebouwenschil. Het moet dus ook een belangrijk aandachtspunt zijn voor Vlaanderen. Hoe zorgen we ervoor dat mensen hun ramen vervangen op de meest energie-efficiënte manier? We moeten proberen twee dingen te doen: de normen aanscherpen en nagaan wat we kunnen doen om de factuur te verlichten.

Naast het isoleren en het beperken van energiegebruik, is de manier waarop je energie neemt erg belangrijk. Bij het vervangen van verwarmingsinstallaties zouden wat meer innovatieve technieken hun markt kunnen verliezen. We moeten proberen daar een antwoord op te bieden. Ik denk aan zonneboilers, warmtepompen en micro-wkk (warmte-krachtkoppeling). We moeten nagaan of we die eerder kleine bedrijvigheid niet kunnen ondersteunen. De enige manier om die zaken toegankelijk te maken voor het grote publiek, is de marktintroductie zo goed mogelijk te laten verlopen zodat er meer producten worden verkocht en ze kunnen dalen in prijs. Ook hier moeten we onderzoeken of Vlaanderen iets kan doen.

Dat zijn voor mij de prioriteiten: isoleren, vervangen van energieverblindende oude ramen en innovatieve technologieën een zekere marktintroductie gunnen. Hoe wil ik dat doen? Dat zijn we nu aan het onderzoeken, maar we willen werken in twee of eventueel zelfs drie fasen.

Een eerste fase is de heel snelle fase. Ik wil proberen om nog volgende week een nota te laten goedkeuren door de Vlaamse Regering voor een eerste en snel antwoord op een aantal bezorgdheden, op basis van budgetten die ik zelf heb. Dat is dus niet het einde van de wereld. Ik denk dat iedereen in Vlaanderen de oefening zal moeten maken om prioriteiten te stellen. De kaasschaaf heeft genoeg geschaafd. We zullen vanaf nu moeten nagaan welke maatregel belangrijker is dan de andere. We moeten bestaande en nieuwe maatregelen in vraag stellen

en afwegen tegenover andere. Ik wil dat gerust doen tegenover deze maatregelen. Voor een deel wil ik graag en met zeer grote spoed een aantal maatregelen nemen binnen het eigen budget.

Ik bereid alvast een tweede reeks maatregelen voor die kunnen worden genomen bij de begrotingscontrole of bij de begrotingsopmaak 2012-2013, afhankelijk van de beschikbare budgetten en de mate waarin wij allen prioriteiten kunnen stellen. Ik kan daar geen timing op plakken voor luik twee. Ik zal wel blijven proberen om binnen de eigen budgetten prioriteiten te stellen op een zo slim mogelijke manier. Als wij de normen voor ramen aanscherpen, dan heeft dat onmiddellijk een effect op de REG-premies. Ook daar zijn de premies vandaag aan de lage kant, waardoor er opnieuw budget besteedbaar wordt. Het zal een samenspel moeten zijn van een aantal zaken. In eerste instantie moeten we nadenken over slimme normen en over prioriteiten en over het verschuiven van budgetten. In tweede instantie moet de Vlaamse Regering, indien er budget beschikbaar is, energiebesparende maatregelen nemen voor de particulieren en bedrijven die daar een markt trachten te ontwikkelen. Ik zal dat naar voren schuiven als een politieke prioriteit, maar ik wil daar niet op wachten om een eigen oefening te maken. Eind volgende week of begin januari hoop ik de eerste oefening af te hebben.

De voorzitter: De heer Reekmans heeft het woord.

De heer Peter Reekmans: Minister, ik dank u voor uw antwoord. We hebben het erover gehad dat die premie voor dakisolatie gedeeltelijk wordt afgeschaft. Ik hoop dat iedereen daar de achterliggende reden voor kent. Wallonië was pas begonnen met dakisolatie.

Ik vind het soms bizar hoe wij als Vlamingen behandeld worden. Wat interessant is voor Wallonië, blijft grotendeels behouden. Wat interessant is voor Vlaanderen, is grotendeels afgeschaft. Dat is mijn aanvoelen van de situatie.

Minister, ik ben tevreden dat u ook vindt dat dit fiscaal voordeel niet integraal moet worden overgenomen, en niet alleen om budgettaire redenen maar omdat die aftrek was gebaseerd op technologieën die niet up-to-date zijn. We waren bezig met een oversubsidiëring op standaarden. De prioriteit voor innovatie is een duidelijk antwoord op het standpunt dat ik daarover al langer inneem. We moeten innovatie, de betere leerling van de klas, beginnen te belonen. Dat zal de markt verplichten om de prijs van producten die innovatiever zijn, te doen dalen omdat de vraag groter wordt. Ook de Vlaamse overheid zal daarmee gebaat zijn, net als de nieuwbouwer. Hij krijgt strengere energieprestatienormen opgelegd en kan nu goedkoper een betere isolerende nieuwe woning optrekken. Ik denk dat dit de enige juiste keuze is.

Minister, u zegt dat isoleren een prioriteit moet blijven voor Vlaanderen. Ik kan dat alleen toejuichen. Ik heb nog een concrete vraag over uw intentie en voorstel over de vloer- en muurisolatie via een Vlaamse premie. Hoeveel hebt u daarvoor gebudgetteerd?

Wat het buitenschrijnwerk betreft, kan ik alleen maar tevreden zijn dat u net als wij de normen wilt aanscherpen. U wilt innovatie ondersteunen.

Begin januari komt er een signaal voor de consumenten.

Ik juich ook de spoedmaatregelen toe, evenals de verschuiving in uw eigen budget om de premie mogelijk te maken.

Nogmaals, ik vind het heel spijtig dat de N-VA als regeringspartij in dit belangrijk debat afwezig is in de commissie. Het gaat over inhoud. Ik houd geen lijstjes bij van wie er in de commissie was en wie niet. Maar als een regeringspartij niet de moeite doet om over zo'n belangrijk belastingding voor de consument mee te debatteren, dan vind ik dat schandalig.

De voorzitter: Mevrouw De Knop heeft het woord.

Mevrouw Irina De Knop: Minister, ik dank u voor uw antwoord. Het is een positief antwoord omdat u duidelijk stelt dat u prioriteiten wilt leggen. Dat zal uiteraard ook nodig zijn. Ik herinner me ook nog de debatten waarin er onder meer door onze partij werd gepleit

om heel erg te kiezen voor energiebesparing. Nu is dat bijna een algemeen gegeven en iedereen vindt het ook heel normaal dat we niet blijven investeren in alternatieve vormen van energieopwekking die bijzonder duur zijn. Als dat het gevolg mag zijn van de budgettaire krapte, dan vinden wij dat zeker een goede zaak.

Ik sluit me wel aan bij de vraag van de heer Reekmans om even concreet te maken welke bedragen u verschuift of welke bedragen er finaal vrijkomen voor dak-, muur- en vloerisolatie.

U hebt ook gezegd dat u onderzoekt op welke manier u de innovatieve producten kunt blijven ondersteunen. Ik had graag vernomen op welke manier, maar ik neem aan dat u dat nog aan het onderzoeken bent. Mocht u nog kunnen zeggen of u andere ondersteuningsvormen dan premies overweegt, dan had ik dat ook nog graag van u vernomen.

De voorzitter: Mevrouw Heeren heeft het woord.

Mevrouw Veerle Heeren: Mijnheer Reekmans, u hebt gelijk dat hoe groter de vraag is, hoe lager de prijs is. Een mooi voorbeeld zijn de zonnepanelen, maar nog sprekender is het hoogrendementsglas. Tien jaar geleden was dat onbetaalbaar, vandaag is het de norm. De consument heeft eigenlijk alle tools in handen.

Minister, ik heb geen probleem met keuzes of met wijziging van budgetten, maar dat moet u ook in uw communicatie zeggen dat u, als er morgen budgetten worden weggehaald voor sociale woningen, de 43.000 bijkomende sociale huurwoningen uit het Grond- en Pandendecreet niet kunt realiseren. Het is altijd een delicate evenwichtsoefening. We hebben ambities op verschillende vlakken. Je moet de consument helpen, maar hij heeft ook een eigen verantwoordelijkheid, ook wanneer het over energiebesparende maatregelen gaat. We doen het voor nieuwbouw, we doen het voor renovatie en we moeten het ook doen voor Jan Modaal die een eigen woning bezit. Hij zal het doen vanwege de energiefactuur die blijft stijgen. Hij is sowieso winnaar.

Ik vind de suggestie van de heer Reekmans over de V-TEST goed. Mensen kennen de return niet van wat ze uitgeven. Niet alles moet altijd kunnen worden gewogen in een financieel voordeel, maar ook in een maatschappelijk voordeel.

De voorzitter: De heer Sanctorum heeft het woord.

De heer Hermes Sanctorum: Voorzitter, ik denk dat het laatste niet helemaal klopt. Als je een offerte aanvraagt, dan wordt ook vaak de terugverdientijd berekend.

Ik ben toch minder positief dan de andere collega's. U hebt de zonnepanelen vernoemd. Ik denk dat de opmerking terecht is dat de ondersteuning voor zonnepanelen omlaag kan. De fotovoltaïsche sector (PV-sector) stelt dit zelf voor. Dit moet wel op een rationele manier worden afgewogen, via een onrendabeletoppenstudie. We mogen niet zomaar ondersteuningsmaatregelen afschaffen zonder studiewerk.

Minister, u hebt ook een theoretisch verhaal verteld dat ik mee ondersteun, namelijk het verhaal over het ondersteunen van de innovatieve technieken. We moeten inderdaad niet klakkeloos het federale systeem overnemen. Wat me stoort in deze discussie, is dat er toch voorkennis was. Hoe is het nu mogelijk dat de Vlaamse Regering plots wordt geconfronteerd met het feit dat de Federale Regering plots de ondersteuning van energiebesparende maatregelen afschaft? Hoe kan dat? Hoe kan het dat we nu plots een alternatief systeem moeten uitwerken waardoor sowieso een gat zal ontstaan? U hebt de mogelijkheid om wat te schuiven in uw begroting, maar die manoeuvreerruimte is zeer beperkt. Op korte termijn zal het gat blijven bestaan. Op langere termijn zullen we zien wat er bij de opmaak van een nieuwe begroting en bij de begrotingscontrole zal gebeuren, maar ik vrees dat er weinig zal kunnen worden geschoven.

Minister, ik stel alleen maar vast dat energiebesparing in Vlaanderen een serieuze deuk heeft gekregen.

De voorzitter: Mevrouw Van den Eynde heeft het woord.

Mevrouw Marleen Van den Eynde: Minister, ik ben tevreden dat u de visie deelt dat een aantal oversubsidiëringen moesten worden afgeschaft. Het Vlaams Belang heeft dit ook in de Kamer gezegd.

De heer Bothuyne schertst graag, maar voor een wederwoord is hij er dan niet. Minister, de burger was hier totaal niet van op de hoogte, en blijkbaar de meerderheidspartijen ook niet. Ik begrijp het ook niet goed.

Minister, u wilt innovatie blijven ondersteunen. U zult volgende week al een aantal initiatieven nemen. Ik vraag me af hoe u dit zult communiceren naar de burger. U somt al een aantal maatregelen op die u verder wilt blijven ondersteunen, maar ik denk dat het goed is dat dit ook verder wordt gecommuniceerd naar de burger, die eigenlijk wel een antwoord verwacht. Zal er nog iets gebeuren? Is het definitief afgeschaft of komt er volgend jaar nog iets? De kleine verschuivingen zullen voor het budget 2012 zijn. De andere maatregelen waarover u spreekt, zijn voor de begroting 2012-2013. Het is goed dat u zoekt naar een aantal maatregelen tot ondersteuning van energiebesparende maatregelen.

De voorzitter: Minister Van den Bossche heeft het woord.

Minister Freya Van den Bossche: Mijnheer Reekmans, ik denk niet dat dakisolatie enkel voor Wallonië bedoeld zou zijn, al was het maar omdat we in de Vlaamse Wooncode ook energienormen hebben ingeschreven. In Vlaanderen is dakisolatie tegen 2020 verplicht, anders worden huizen onverhuurbaar. Ik denk dat de Vlaming zijn dak wel zal isoleren, nog meer dan vandaag. We reiken per jaar meer dan 60.000 premies voor dakisolatie uit. Op twee jaar is dat verdrievoudigd. De snelheid waarmee Vlaanderen isoleert, is toch wel vrij indrukwekkend. We moeten er tegen 2020 geraken. Ik ben eigenlijk blij met het behouden van die maatregel. Het is natuurlijk wel zo dat wanneer het budget overkomt dat staat tegenover die dakisolatiemaatregel, wij in Vlaanderen kunnen beslissen wat we ermee doen. Het zou best kunnen dat we op dat moment vinden dat we het beter verdelen over dak-, muur- en vloerisolatie. Nu hebben we nog geen fiscaal instrument of budget.

Waarover gaat de maatregel vloer- en muurisolatie? U herinnert zich misschien nog dat de Federale Regering ons een jaar geleden in snelheid heeft gepakt door de fiscale aftrek voor vloer- en muurisolatie van de ene op de andere dag af te schaffen. Toen hebben wij beslist om de vloer- en muurisolatie op te nemen bij de herwerking van REG-premies en voor iedereen gelijk te maken. Het is een beetje een geluk dat we dat toen hebben beslist. We wisten toen nog niet wat er nu op ons af ging komen. Vanaf 1 januari zijn de REG-premies voor vloer-, muur- en dakisolatie gelijk voor alle netbeheerders in Vlaanderen en zijn ze gevoelig verhoogd. Ik ken de exacte budgetten niet uit mijn hoofd, maar ik kan ze u laten bezorgen.

Op energiesparen.be is er een module waarmee mensen kunnen berekenen hoeveel energie ze kunnen besparen. Mochten de leden van de commissie, na het uittesten van de module, vinden dat er verbeteringen mogelijk zijn, vraag ik om ze mij door te spelen. Ik sta zeker open voor dat soort suggesties.

Mevrouw Heeren zei dat de consument ook zelf zijn verantwoordelijkheid moet nemen en dat we dus in feite niet alles voor iedereen kunnen betalen, zeker niet in tijden van schaarste. Ik ben het daar absoluut mee eens. Een van de pistes die we ook onderzoeken, is om het voordeel dat we de consument zouden geven wanneer de consument investeert in energiebesparende maatregelen, niet voor iedereen toegankelijk te maken en ons bijvoorbeeld te beperken tot bepaalde inkomensgroepen. Vlaanderen doet dat al op vele manieren. Ik denk bijvoorbeeld aan de renovatiepremie. Driekwart van de mensen kan er gebruik van maken, maar het rijkste kwart niet. We kunnen ons dus laten inspireren door andere Vlaamse voorbeelden. Het zal wellicht onmogelijk zijn om het voor iedereen te doen, maar het is beter om toch iets te doen voor bepaalde groepen. Die afwegingen zijn we nu aan het maken en ik hoop hier op korte tijd duidelijkheid over te brengen.

Mevrouw Van den Eynde, de communicatie zal inderdaad belangrijk zijn. We zullen ervoor moeten zorgen dat de mensen heel goed weten dat het blijft lonen om te investeren in energiebesparende maatregelen, niet enkel omwille van de terugverdientijd maar ook omwille van de extra premies waardoor de terugverdientijd nog verkleint.

Ik wil er ook op wijzen dat de terugverdientijd zonder premie niet voor elke maatregel even interessant is. Ik denk bijvoorbeeld aan de zonneboiler. Het is een interessant instrument maar de terugverdientijd wordt toch wel erg lang als je geen extra maatregel neemt. De zonnepanelen daarentegen hebben, ook zonder extra maatregel, een terugverdientijd van ongeveer tien jaar. De zonneboiler gaat bijna naar het dubbele in terugverdientijd. Misschien is de zonneboiler dus dringender om te bekijken. Dat zijn afwegingen die we moeten maken, aangezien het geld ons niet op de rug groeit.

De voorzitter: De heer Reekmans heeft het woord.

De heer Peter Reekmans: Minister, intussen komt er ook positief nieuws uit het Brusselse Gewest. Daar is het budget voor de groene bouwers verhoogd tot 18 miljoen euro. Als een klein gewest – dat misschien rijker is dan Vlaanderen – dat kan, dan kan ik alleen zeggen ...

Minister Freya Van den Bossche: Van hoeveel kwamen ze?

De heer Peter Reekmans: Ik dacht van ongeveer 6 of 7 miljoen euro. Ik denk dat het ongeveer een verdubbeling is.

Ik hoop echt dat het zal lukken. Ik denk dat u alvast ook de steun van de oppositie hebt om dit te realiseren. Ik heb hier geen enkele oppositiepartij horen pleiten om klakkeloos het fiscaal voordeel over te nemen. We gaan er allemaal van uit dat er budgettaire krapte is.

Ik spoor u echt aan om met de andere regeringspartijen eens rond de tafel te gaan zitten. Ik druk echt mijn verontwaardiging uit dat sommige meerderheidspartijen het niet de moeite vinden om aan zo'n belangrijk debat deel te nemen. Laat dit duidelijk in de verslagen staan en een les zijn voor diegenen die mij de les spellen omdat ik op de begrafenis van mijn grootvader moest zijn.

De voorzitter: Mijnheer Reekmans, het staat er al drie keer in.

Mevrouw De Knop heeft het woord.

Mevrouw Irina De Knop: Minister, uiteraard blijven wij hoopvol, maar ik vind het toch een beetje vreemd als ik u hoor vertellen wat de mogelijke opties zijn. Ik kan me toch niet voorstellen dat u en uw kabinet er de voorbije weken niet druk mee bezig geweest zijn. In die zin blijf ik een beetje op mijn honger zitten omdat de maatregelen nog niet concreter zijn. Maar misschien zullen we meer weten net voor de kerstvakantie. Het is in het belang van de bouwers – wat ook uw beslissing is – dat ze duidelijkheid krijgen.

Ik sluit me gedeeltelijk aan bij de heer Sanctorum dat het vreemd is dat u niet op de hoogte zou zijn geweest van de federale maatregelen. Ik vind het vreemd dat de Vlaamse Regering daar nu totaal onvoorbereid mee moet omgaan.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■